

چاودێری و هەڵسەنگاندنی کارەکانی پەرلەمانی کوردستان

راپۆرتی سییەم

خولی چوارەمی پەرلەمان - خولی گریڤانی سالی دووهم
(١ ی نازاری ٢٠١٥ تا ٣١ ی ئابی ٢٠١٥)

*- ئەنسینیونی پە ی بۆ پەروردهو گەشەپێدان PAY ریکخراویکی ناحکومیی کوردستانییهو له (٢٠١٣/١٧٢٨) بهفهرمی له فەرمانگه ی ریکخراوه ناحکومیهکان نۆمار کراوه و له کانونی یهکهمی سالی ٢٠١٣ دهسنى به چالاکیهکانی کردوووه

*- پرۆژهی چاودێری پەرلەمانی کوردستان: پرۆژهیهکه له سه رهئای خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستانهوه دهسنى به ئیشهکانی کردوووه. راپۆرتی یهکهمی له ٢٠١٤/١٧٦ له سه ر ئهرکی ئەنسینیۆن ئاماده کراو چاپ و بلاوکرایهوه، ئەم راپۆرنهش به هاوکاری (یهکینی پەرلەمانتارانى کوردستان) چاپکراوه.

PAY INSTITUTE
For Education & Development

ناونیشان : سلیمانی - شەقامی سالم - بالەخانە ی لوارا - نزیك پردی خەسرهو خالا

تەلەفون : ۰۷۷۰۱۵۶۴۵۷۶ - ۰۷۷۰۱۴۶۵۷۳۳

ئیمەل : payinstitute@gmail.com

فەیسبوك : facebook.com/Pay-Institute

مافی بلاوکردنەوهی ئەم راپۆرتە پارێزراوه بۆ ئینستیتیوتی پە ی بۆ پەرەدرده و گەشەپێدان - ۲۰۱۵
ئینستیتیوتی پە ی لە ۲۶ ی تشرینی دووهمی ۲۰۱۳ مۆلەتی ژماره (۱۴۰۶) لە فەرمانگە ی ریکخراوهکان وه رگرتووه

ئەنستیتیوتی پە ی

راپۆرتی چاودێری و هەلسەنگاندنی پەرلەمانی کوردستان

PAY INSTITUTE
For Education & Development

ناوهرۆك

5	.....پیشه کی
6	.....باکگراوند
6	.....خشتهی ژماره (1) لیست و قهواره سیاسیەکان و کۆی دەنگەکانیان
8	.....خشتهی ژماره (2) پیکهاتهی پەرلهمانی کوردستان له رووی نەتەوایه تیهوه
9	.....خشتهی ژماره (3) پیکهاتهی پەرلهمانی کوردستان له رووی تیکرای تەمەنی ئەندامانەوه
10	.....خشتهی ژماره (4) پیکهاتهی پەرلهمانی کوردستان له رووی رهگهزی ژن و پیاوهوه
11	.....خشتهی ژماره (5) پیکهاتهی پەرلهمانی کوردستان له لایهنی ئاستی خویندن و پروانامهوه
12	.....خشتهی ژماره (6) پیکهاتهی پەرلهمانی کوردستان له رووی ئایینییهوه
13	.....خشتهی ژماره (7) دابه شبوونی ژماره ی ئەندامانی پەرلهمان به پیتی پارێزگاگان
14	.....خشتهی ژماره (8) دابه شبوونی ژماره ی ئەندامانی پەرلهمان به سەر پارێزگاگان به پیتی فراکسیۆنهکان
18	.....کاری یاسادانان له پەرلهمانی کوردستاندا
18	.....خشتهی ژماره (9) ئەو پرۆژانهی پیشکەش به پەرلهمان کراون
19	.....خشتهی ژماره (10) ئەو پرۆژه یاسایانهی پیشکەش به پەرلهمان کراون و ئاستی کارکردن له سەریان
33	.....خشتهی ژماره (11) ئاستی کاری پرۆژه یاساکان له پەرلهمان
36	.....خشتهی ژماره (12) ئاستی کاری لیژنهکان له سەر ئەو پرۆژانهی ئاراستهیان کراوه
39	.....خشتهی ژماره (13) سروشتی ژماره ی ئەندامان له لیژنهکاندا به پیتی پروانامه
41	.....خشتهی ژماره (14) ئاماده بوونی ئەندامان له کۆبوونهوهکانی لیژنهکانی پەرلهمان
43	.....خشتهی ژماره (15) بانگهێشت و میوانداری وهزیرهکان له لایهنی پەرلهمانهوه
46	.....خشتهی ژماره (16) ئاماده بوونی ئەندامان له کۆبوونهوهکانی پەرلهمان خولی به هاره ی سالی 2015
48	.....خشتهی ژماره (17) ئاماده بوونی ئەندامان له کۆبوونهوهکانی پەرلهمان به پیتی فراکسیۆنهکان
51	.....خشتهی ژماره (18) ژماره ی کاتژمێرهکانی کۆبوونهوهکانی پەرلهمان
53	.....خشتهی ژماره (19) ژماره ی ئەو برگانهی به رنامه ی کار که جێبه جێکراون له خولی به هاره ی سالی 2015
55	.....خشتهی ژماره (20) پوختهی کاری پەرلهمان له ماوه ی شهش مانگدا
56	.....پەرلهمانی کوردستان وهک مەرجه عیهتی بالای سیاسی هه ریم
60	.....تییینییهکان له سەر کاری خولی به هاره ی سالی 2015 ی پەرلهمان
64	.....ئەنجام
65	.....پیشنیار و راسپاردەکان

پیشگی

ئەنستیتیوتی پەى بۆ پەرورەدەو گەشەپێدان PAY ریکخراویکی ناحکومیی کوردستانیەو لە (۲۰۱۳/۱۱/۲۸) بەفەرەمی لە فەرمانگەى ریکخراوە ناحکومیەکان تۆمار کراوە و لە کانونی یەکەمی سالی ۲۰۱۳هە دەستی بە چالاکیهکانی کردووە، یەکی لە کارەکانی چاودێری کردنی ئەدای کاری دام و دەزگا گشتیهکانە، لە چوارچێوهی ئەم کارەى دا یەکی لەو دەزگایانەى کە چاودێری دەکات پەرلەمانی کوردستانە. هەر لە دووای هەلبژاردنی خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستانەو دەستی بە ئەنجامدانی ئەم کارەى کردووە، بە نوسراوی فەرمیش داوا لە سەرۆکایەتی پەرلەمان کراوەو بەرپزیشیان رەزامەندیان دەربەرپووە لەسەر ئەنجامدانی کارەکو بەئێنی هاوکاریکردنی مەعنەوی و کارناسانیان بۆ کردووین.

ئەم کاری چاودێریکردنە لەلایەن ئەنستیتیوتیگەمانەو ئەنجامدراوە، ئەوێ بەردەستتان سێیەمین راپۆرتە سەبارەت بە کارەکانی پەرلەمان، راپۆرتی یەکەم لە ۲۰۱۴/۱۱/۶ بلاوکرایەو بەبۆنەى سالیك تیپەرپوون بەسەر تەمەنى پەرلەماندا لە رۆژی سویندخواردینانەو، ئەم راپۆرتەش سەبارەت بە خولی گرێدانی بەهاری سالی (۲۰۱۵) یە کە لە (۱ ی ئازاری ۲۰۱۵) وە تاكو (۳۱ ی ئابی ۲۰۱۵)، زانیاری و داتای پێویست کۆکراوەتەو بۆ ئامادەکردنی ئەم راپۆرتە، لە ئەنجامی چاودێریکردنی کۆبوونەوێکان و بە سودوهرگرتن لە پڕۆتۆکۆلی دانیشتنەکان، و مالىپەرى فەرمی پەرلەمان و نوسراوەکانی سەرۆکایەتی و لیژنە و فراکسیۆنەکان، بۆ هەمان مەبەست سەردانی سەرۆکایەتی و لیژنەکانی پەرلەمان و فراکسیۆنەکانیشمان کردووە.

مەبەستی ئێمە چاودێری کارەکانی پەرلەمانە و خاویارین ئەم دەزگا نیشتمانییە بە ئەرك و کاری خۆی هەلسی و لەئاست متمانی کۆمەلانی خەلکی کوردستاندا بی و رۆلی سەرەکی و کارا ببینی و لە چارەسەرکردنی گرفت و قەیرانەکاندا، چونکە بوونی پەرلەمانیکی بەهیز، کە یاسای گونجاو دەرکات و چاودێری وردی دەسەلاتی جێبەجێکردن بی، هۆکاری سەرەکی بەرەو پیشەوێ چوونی کۆمەلگەو بەدامەزراوێی کردنی دەبی. پیمانواپە چاودێری کردنی ئێمەو ریکخراوەکانی تری کۆمەلگەى مەدەنى، پالپشتیکی بەهیزی سەرکەوتنی پەرلەمان دەبی.

دەستپێکی سەرکەوتنیشی بەستراوە بە جێبەجێکردی یاسا لەلایەن خودی پەرلەمانەو، کە خۆی لە پابەند بوونی بە پەیرهوی ناوخوا و یاسای ژمارە (۱)ی سالی ۱۹۹۲ دا دەبینیتەو کە ئەرك و مەهامەکانی پەرلەمانی تیادا دەستنیشانکراوە.

د. سەرورە عەبدولرەحمان عومەر

سەرۆکی ئەنستیتیوتی پەى بۆ پەرورەدەو گەشەپێدان

۱/ئەیلوولی/۲۰۱۵

باکراوند

رۆژی ۲۱/۹/۲۰۱۳ پرۆسەى ھەلبژاردنى خولى چوارەمى پەرلەمانى كوردستان بەسیستى نىمچەكراوه بەرئۆهچوو، تیايدا (۳۱) لیست بەشدارى پرۆسەكەیان کردوو سەرەنجام (۱۷) لیست توانیان سەرکەوتن بە دەستبێنن، ئەنجامى كۆتایى ھەلبژاردنیش وەك كۆمسیۆنى بالائى ھەلبژاردنەکانى عىراق رایگەیاندوو و پشتراستى کردۆتەو، بەم شیۆهیهى خوارەوہیە:

خشتەى ژمارە (۱)

لیست و قەوارە سیاسیهکان و کۆى دەنگەکانیان

ژ. کورسى	کۆى دەنگەکانى	ناوى قەوارەو لیستەکان	ژ. لیست
38	743984	لیستى پارتى دیموکراتى كوردستان	110
24	476736	لیستى گۆران	117
18	350500	لیستى یهكیتی نیشتمانى كوردستان	102
10	186741	لیستى یهكگرتوى ئیسلامى كوردستان	105
6	118574	لیستى كۆمەڵى ئیسلامى كوردستان	104
1	21834	لیستى بزوتنەوہى ئیسلامى	101
1	12501	لیستى حزبى سۆسیالیستى دیموکراتى كوردستان،	111
1	12392	لیستى ئازادى	107
1	8681	لیستى ئاراستەى سێیەم	115
2	6145	لیستى رافیدەین	126
2	5730	لیستى گەردبوونەوہى گەلى كلدانى سریانى ئاشوورى	127
2	5259	لیستى پێشكەوتنى توركمان	124
1	1951	لیستى ھەولێرى توركمانى	121
1	1926	لیستى گۆران و نوێبوونەوہى توركمان	120
1	1753	لیستى بەرەى توركمانى	122
1	1093	لیستى ئەبناو ئەلنەھرەین	125
1	531	لیستى ئەرمەن	131
111	1.956.331	سەرچەم	

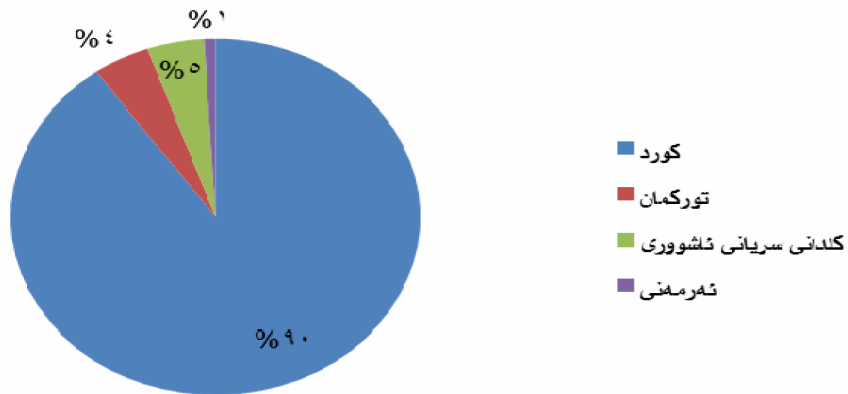

خشتهی ژماره (۲)

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له رووی نهتهواپهتیهود

ژ	نهتهوه	ژماره	%
۱	کورد	۱۰۰	۹۰,۱
۲	تورکمان	۵	۴,۵
۳	کلدانی سریانى ئاشوورى	۵	۴,۵
۴	نهرمهنى	۱	۰,۹
	کۆی گشتى	۱۱۱	۱۰۰

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له رووی نهتهواپهتیهود

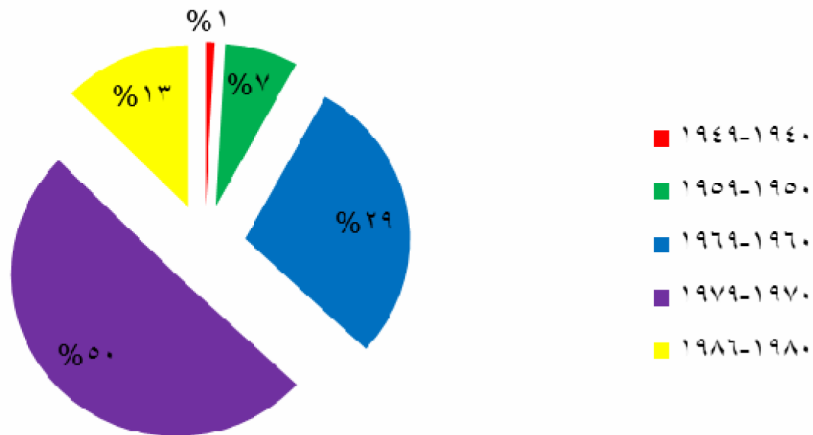

خشته‌ی ژماره (۳)

پیکهاتە‌ی پەرله‌مانی کوردستان له رووی تیکرای ته‌مه‌نی ئەندامانه‌وه

ژماره	مێژوو‌ی له‌دایکبوون	ژماره	%
-۱	۱۹۴۹-۱۹۴۰	۱	۰,۹
-۲	۱۹۵۹-۱۹۵۰	۸	۷,۲
-۳	۱۹۶۹-۱۹۶۰	۲۲	۲۸,۸
-۴	۱۹۷۹-۱۹۷۰	۵۶	۵۰,۵
-۵	۱۹۸۶-۱۹۸۰	۱۴	۱۲,۶
کۆی گشتی			۱۰۰

تیکرای ته‌مه‌نی ئەندامان

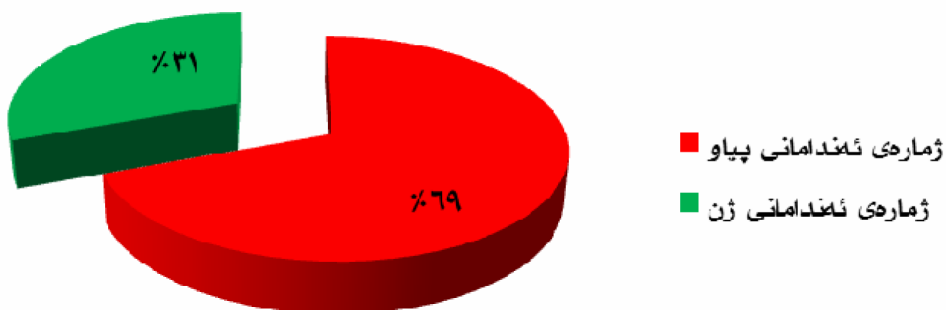

خشتهی ژماره (٤)

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له رووی رهگهزی ژن و پیاوهوه

ژماره	ژمارهی ئەندامانی پیاوو ژن	ژمارهی پهرلهماتاران	رێژمبب
١	ژمارهی ئەندامانی پیاو	٧٧	%٦٩,٤
٢	ژمارهی ئەندامانی ژن	٣٤	%٣٠,٦
	کۆی گشتی	١١١	%١٠٠

رێژهی ئەندامان له رووی جیندەرییهوه

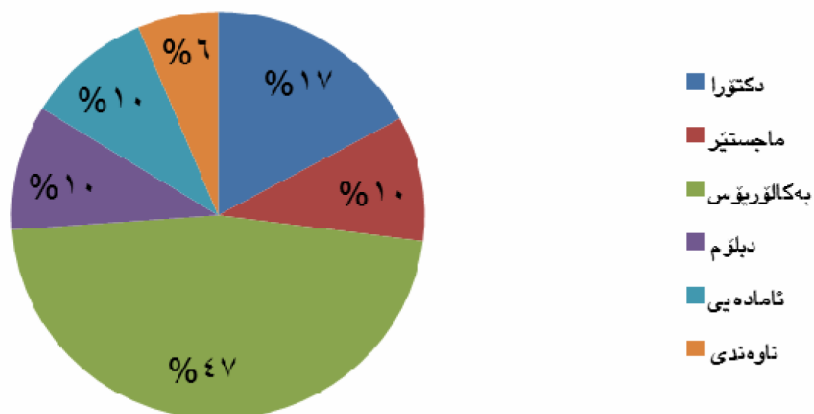

خشتهی ژماره (۵)

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له لایهنی ئاستی خویندن و بروانامهوه

ژ	بروانامه	ژماره	%
۱	دکتورا	۱۹	۱۷,۱
۲	ماجستیر	۱۱	۹,۹
۳	بهکالۆریۆس	۵۲	۴۶,۸
۴	دبلۆم	۱۱	۹,۹
۵	ئامادهیی	۱۱	۹,۹
۶	ناوهندی	۷	۶,۳
	کۆی گشتی	۱۱۱	۱۰۰

ئاستی خویندنی ئەندامانی پهرلهمان

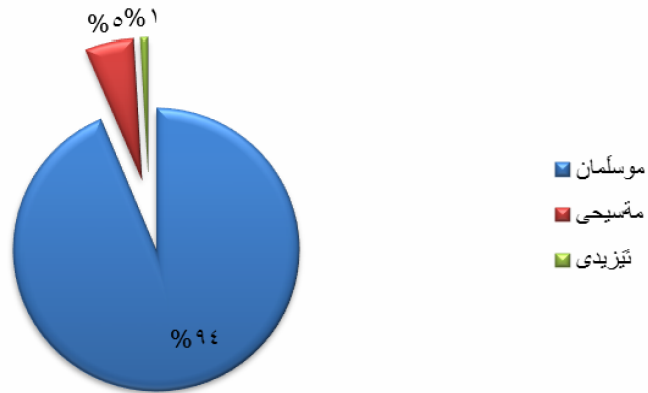

خشتهی ژماره (٦)

پیکهاتهی په‌رله‌مانی کوردستان له رووی ئایینییه‌وه

ژ	ئایین	ژماره	%
١	موسلمان	١٠٤	٩٣,٧
٢	مه‌سیحی	٦	٥,٤
٣	ئیزیدی	١	٠,٩
	کۆی گشتی	١١١	١٠٠

پیکهاتهی په‌رله‌مانی کوردستان له رووی ئایینییه‌وه

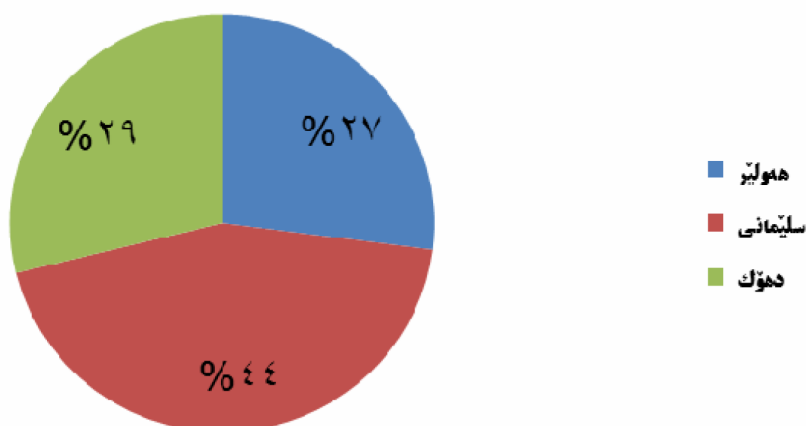

خشتهی ژماره (۷)

دابەشبوونی ژمارەى ئەندامانى پەرلەمان بە پێی پارێزگاگان

ژ	پارێزگا	ژمارەى کورسى	رێژەى %
١	هەولێر	٣٠	٢٧,٠
٢	سلێمانى	٤٨	٤٣,٢
٣	دەوێك	٣٣	٢٩,٧
	كۆى گشتى	١١١	%١٠٠

دابەشبوونی ژمارەى ئەندامانى پەرلەمان بە پێی پارێزگاگان

خشتەى ژمارە (۸)

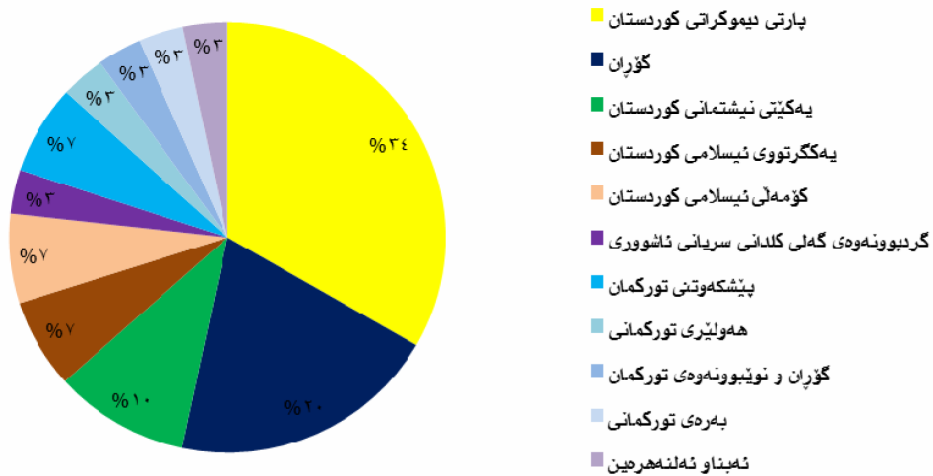
دابەشبوونى ژمارەى ئەندامانى پەرلەمان بەسەر پارىزگاكان بە پىيى فراكسىيۇنەكان

ژ	فراكسىيۇن	كۆى ژمارەى كورسى لىست	ژ.كورسى ھەولئىر	رئىزەى % ھەولئىر	ژ.كورسى سلىمانى	رئىزەى % سلىمانى	ژ.كورسى دەوك	رئىزەى % دەوك
۱	لىستى پارتى ديموكراتى كوردستان	۲۸	۱۰	۲۶,۳	۲	۷,۹	۲۵	۶۵,۸
۲	لىستى گۆران	۲۴	۶	۲۵,۰	۱۸	۷۵,۰	۰	۰,۰
۳	لىستى يەكئىتى نىشتەمانى كوردستان	۱۸	۳	۱۶,۷	۱۵	۸۳,۳	۰	۰,۰
۴	لىستى يەكگرتووى ئىسلامى كوردستان	۱۰	۲	۲۰,۰	۴	۴۰,۰	۴	۴۰,۰
۵	لىستى كۆمەلى ئىسلامى كوردستان	۶	۲	۳۳,۳	۴	۶۶,۷	-	۰,۰
۶	لىستى بزوتتەنەوى ئىسلامى	۱	-	۰	۱	۱۰۰	-	۰
۷	لىستى حزبى سۇسىالىستى ديموكراتى كوردستان،	۱	-	۰	۱	۱۰۰	-	۰
۸	لىستى نازادى	۱	-	۰	۱	۱۰۰	-	۰
۹	لىستى ئاراستەى سىيەم	۱	-	۰	۱	۱۰۰	-	۰
۱۰	لىستى رافىدەين	۲	-	۰	-	۰	۲	۱۰۰
۱۱	لىستى گردبوونەوى گەلى كلدانى سريانى ئاشوورى	۲	۱	۵۰	-	۰	۱	۵۰
۱۲	لىستى پىشكەوتنى توركمان	۲	۲	۱۰۰	-	۰	-	۰
۱۳	لىستى ھەولئىرى توركمانى	۱	۱	۱۰۰	-	۰	-	۰
۱۴	لىستى گۆران و نويبوونەوى توركمان	۱	۱	۱۰۰	-	۰	-	۰
۱۵	لىستى بەرەى توركمانى	۱	۱	۱۰۰	-	۰	-	۰
۱۶	لىستى ئەبناو ئەلنەھرەين	۱	۱	۱۰۰	-	۰	-	۰
۱۷	لىستى ئەرمەن	۱	۰	۰	-	۰	۱	۱۰۰
	كۆى گشتى		%۳۰	۰	%۴۸	۰	%۳۳	۱۰۰

دابەشبوونی کورسیه‌کانی پەرله‌مان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی لیسته‌کان

فراکسیۆن	هه‌ولێر	%
لیستی پارتی دیموکراتی کوردستان	۱۰	۲۳,۳
لیستی گۆران	۶	۲۰
لیستی یه‌کێتی نیشتمانی کوردستان	۳	۱۰
لیستی یه‌گرتووی ئیسلامی کوردستان	۲	۶,۷
لیستی کۆمه‌لی ئیسلامی کوردستان	۲	۶,۷
لیستی گردیوونه‌وی گه‌لی کلدانی سریانێ ئاشووری	۱	۲,۳
لیستی پێشکەوتنی تورکمان	۲	۶,۷
لیستی هه‌ولێری تورکمانی	۱	۲,۳
لیستی گۆران و نوێبوونه‌وه‌ی تورکمان	۱	۲,۳
لیستی به‌ره‌ی تورکمانی	۱	۲,۳
لیستی ئەبناو ئەلنه‌هره‌ین	۱	۲,۳
کۆی گشتی	30	۱۰۰

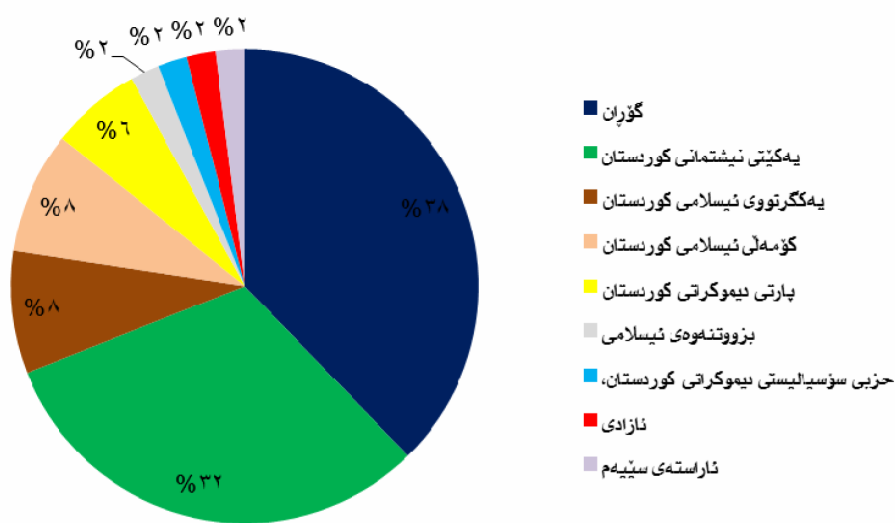
دابەشبوونی کورسیه‌کانی پەرله‌مان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی لیسته‌کان

دابه شېوونى كورسيه كانى پەرلەمان نە پارىزگاي سليمانى به پيى ليسته كان

فراكسيون	سليمانى	%
ليستى پارتى ديموكراتى كوردستان	۳	۶,۲
ليستى گۆران	۱۸	۳۷,۵
ليستى يهكيتى نيشتمانى كوردستان	۱۵	۳۱,۲
ليستى يهگرتووى ئيسلامى كوردستان	۴	۸,۳
ليستى كۆمهلى ئيسلامى كوردستان	۴	۸,۳
ليستى بزووتنهوى ئيسلامى	۱	۲
ليستى حزبى سؤسياليسى ديموكراتى كوردستان،	۱	۲
ليستى نازادى	۱	۲
ليستى ناراسته سىيهم	۱	۲
كۆى گشتى	48	۱۰۰

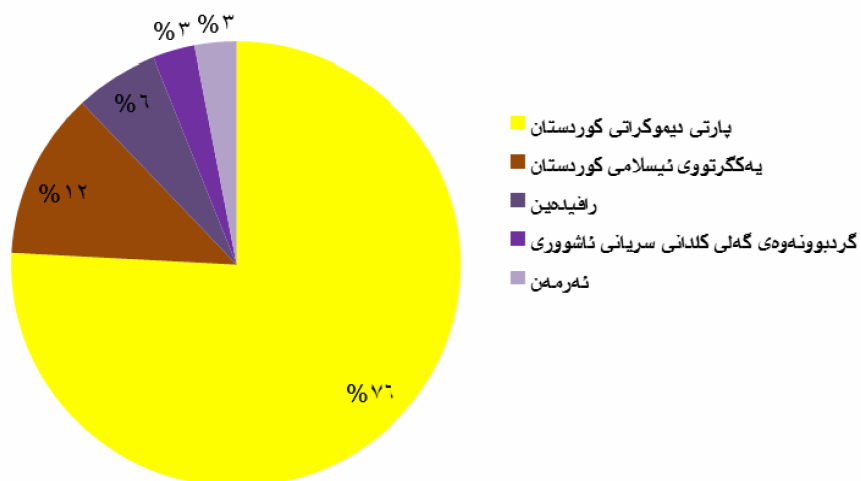
دابه شېوونى كورسيه كانى پەرلەمان نە پارىزگاي سليمانى به پيى ليسته كان

دابه شېوونى كورسيه كانى پەرلەمان لە پارێزگای دهۆك بە پيی لیسته كان

هراکسیۆن	دهۆك	%
لیستی پارتی دیموکراتی کوردستان	۲۵	۷۵,۷
لیستی یهگرتووی ئیسلامی کوردستان	۴	۱۲,۱
لیستی رافیدهین	۲	۶
لیستی گردبوونهوهی گهلی کلدانی سریانى ئاشووری	۱	۳
لیستی ئهرمهین	۱	۳
کۆی گشتی	33	۱۰۰

دابه شېوونى كورسيه كانى پەرلەمان لە پارێزگای دهۆك بە پيی لیسته كان

كارى ياسادانان له پەرلەمانى كوردستاندا

خشتەى ژمارە (۹)

ئەو پرۆژانەى پيشكەش بە پەرلەمان كراون

رژەى ئەوپرۆژانەى پەسەند كراون %	ئەو پرۆژانەى كاربان لەسەر نەكراوه	پەسەند كراو	خویندەنەوہى يەكەمى بۆ كراوه	ئەو پرۆژانەى لەلایەن حكومەتەوہ پيشكەشكراون	ئەو پرۆژانەى لەلایەن ئەندامانەوہ پيشكەشكراون	بابەت	ژ
۱۶,۱%	۱۳۱	۲۵	۱۵۵	۵	۱۵۰	پرۆژە ياساو برپار كە خویندەنەوہى بۆ كراوه	۱
۰,۰	۷۱	۰	۷۱	۰	۷۱	پرۆژە ياساو برپار كە خویندەنەوہى بۆ نەكراوه	۲
۱۶,۱%	۲۰۲	۱۳	۲۳۶	۵	۲۲۱	كۆى گشتى	

خشتهی ژماره (۱۰)

نەو پرۆژە یاسایانە پێشکەش بە پەرلەمان کراون و ناستی کارکردن لەسەرین

ژ	ناوی یاسا و بریار	مێژوی خوێندنەوەی پەنگەمی پرۆژەگە	ئەو لیژنەی تارستان	ئەو لیژنەی راپۆرتیان	ناستی جێبەجێکردن
1	پرۆژە یاسای هەموارکردنی ستێمە یاسای سەرۆکایەتی هەری می کوردستان ژماره (۱) ی سالی ۲۰۰۵ ی هەموارکراو.	دانیشتنی ژماره (۲) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۷	۱. لیژنە یاسایی کراوه	لیژنە یاسایی نووبه	پەسەندکراوه بەلام نەچۆتە بۆری جێبەجێکردنەوه، یاساکە بۆ کابینەى داهاوو دانراوه.
2	پرۆژە یاسای سەندووقی داھاتەکانی نەوت و گاز.	دانیشتنی ژماره (۲) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۷	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە پێشەسازی	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە پێشەسازی	پەسەندکراوه دوو پرۆژەیه ئیکراوه و وک یاساییک پەسەند کراوه، بەلام نەچۆتە بۆری جێبەجێکردنەوه و تا ئێستا ئەندامەکانی دەستیشان نەکراون.
3	پرۆژە یاسای (سندوقی کوردستان بۆ ناھاتە نەوتەکان لە هەری می کوردستان - عراق) لەلەپەن ئەنجومەنی وەزیران	دانیشتنی ژماره (۱۲) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۱/۲۵	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە پێشەسازی ۳. لیژنە دارایی	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە پێشەسازی ۳. لیژنە دارایی	راپۆرتی لەسەر ئەنوسراوه
4	پرۆژە یاسای ییزلیتانی پێشەڕگە.	دانیشتنی ژماره (۲) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۷	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە دارایی ۳. لیژنە پێشەڕگە	—	راپۆرتی لەسەر ئەنوسراوه
5	پرۆژە یاسای کۆمپانیای کوردستان بۆ دۆزینەوه و بەرھەمھێنانی نەوت.	دانیشتنی ژماره (۲) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۷	۱. لیژنە یاسایی	—	راپۆرتی لەسەر ئەنوسراوه
6	پرۆژە یاسای هەموارکردنی یاسای رێککەستی خۆپێشانان لە هەری می کوردستان ژماره (۱۱) ی سالی ۲۰۰۱.	دانیشتنی ژماره (۲) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۷	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە ناوچۆ ۳. لیژنە مافی مرۆفە ۴. لیژنە کۆمەڵ مەدەنی	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە ناوچۆ ۳. لیژنە مافی مرۆفە ۴. لیژنە کۆمەڵ مەدەنی	پەسەندکراوه، دوو پرۆژەیه ئیکراوه و وک یاساییک پەسەند کراوه، بەلام لەلەپەن سەرۆکی هەری میه و رەتکراوه. بریاربوو لەخۆی گریزانی بەھاری ۲۰۱۵ بخریتەوه بەرنامەى کاراوه بەمەبەستى دووبارە پەسەندکردنەوه، بەلام نەکراوه.
7	پرۆژە یاسای هەموارکردنی یاسای رێککەستی خۆپێشانان لە هەری می کوردستان ژماره (۱۱) ی سالی ۲۰۰۱.	دانیشتنی ژماره (۴) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۱۴	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە ناوچۆ ۳. لیژنە مافی مرۆفە ۴. لیژنە کۆمەڵ مەدەنی	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە ناوچۆ ۳. لیژنە مافی مرۆفە ۴. لیژنە کۆمەڵ مەدەنی	پەسەندکراوه، بەلام نەکراوه.
8	پرۆژە یاسای هەموارکردنی بەرھەمە یێانی پێشەکان و کاربەری لەسەر ئابووری هەری می کوردستان.	دانیشتنی ژماره (۲) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۷	۱. لیژنە یاسایی	—	ئەمە تۆزینەوهیه ئەک پرۆژە یاسا، کاری لەسەر نەکراوه.
9	پرۆژە یاسای هەموارکردنی یاسای وەبەرھێنان ژماره (۴) سالی ۲۰۰۶.	دانیشتنی ژماره (۲) ی ناستی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۷	۱. لیژنە یاسایی ۲. لیژنە دارایی	لیژنە دارایی	راپۆرتی لەسەر ئەنوسراوه

10	پۆزۈە ياساى زىمانە قەدىمىكان لە ھەزرىتى كوردستان.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۴) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۱۴	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى پەردورەدە ۳. لىزىنىكى رۇشىنىرى	پەسىندىكر اوه بەلام تەجوئە بوزارى جىئەجىكر دىئەو،
11	پۆزۈە ياساى پىئانى بوردىجى جىزىكەكانى كوردستان.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۴) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۱۴	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى دارانسى ۳. لىزىنىكى تاوخۇ	پەسىندىكر اوه بەلام تەجوئە بوزارى جىئەجىكر دىئەو
12	پۆزۈە ياساى دەستەسى سەرىبەخۇى ھەلۋازىن و رابىرسى لە ھەزرىتى كوردستان.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۴) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۱۴	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى دارانسى ۳. لىزىنىكى تاوخۇ	پەسىندىكر اوه دوو پروۋدە ئىكردار اوه وىك ياساىك پەسىندىكر اوه، بەلام تا ئىستاش كۆمىيۇن ئىكەتوئوتتە سەر پىن و بىە ئىشەكانى خۇى ھەلسەنگانەو.
13	پۆزۈە ياساى دەستەسى بالاي سەرىبەخۇى ھەلۋازىن و رابىرسى لە ھەزرىتى كوردستان – عىزراق		دائىقىتىنى ۋىزارە (۴) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۷/۷	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
14	پۆزۈە ياساى پىئانى تاشقى لە ھەزرىتى كوردستان و عىزراق.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۴) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۱۴	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
15	پۆزۈە ياساى داواكارى كىشى ھەزرىتى كوردستان - ۱		دائىقىتىنى ۋىزارە (۵) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۲۰	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
16	پۆزۈە ياساى داواكارى كىشى ھەزرىتى كوردستان - ۲		دائىقىتىنى ۋىزارە (۵) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۲۰	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
17	پۆزۈە ياساى كوتائى ھاتىن بەكار كىدن بە ياساى بەرەنگەزىوئەو ھەزرىتى كوردستان - عىزراق.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۵) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۲۰	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
18	پۆزۈە ياساى بەكار كىدن ياساى خانەئىقىتىنى بەكگىتو لە عىزراق.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۵) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۲۰	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
19	پۆزۈە ياساى بەرەنگەزىوئەو ھەزرىتى كوردستان - عىزراق.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۵) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۲۰	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
20	پۆزۈە ياساى دەستەسى ئىقىتىنى بو ئانوسان.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۵) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۲۰	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
21	پۆزۈە ياساى پىشكى ھارونىقىتىمانان لەسامانە سوشىتەكان.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۵) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۲۰	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ ۳. لىزىنىكى پىشەمگە	پەسىندىكر اوه
22	پۆزۈە ياساى ھەموزكار كىشى سىئەسى ياساى خانەئىقىتىنى ئەئادامانى پەرلەمانى كوردستان - عىزراق ۋىزارە (۱۲) سالى ۱۹۹۹ ھەموزكار.		دائىقىتىنى ۋىزارە (۱) ئاساسى رۇۋزى ۲۰۱۴/۵/۲۱	۱. لىزىنىكى ياساسى ۲. لىزىنىكى تاوخۇ	پەسىندىكر اوه

ئەنستىتۇتى پەي

راپۇرتى چاۋۇپىرىيى و ھەلسەنگاندنى پەرلەمانى كوردستان

35	پۇرۇە ياساى ھەمراكارلىقنى ياساى سىنۇقى كۆمەك بۇ توشىماىنى شىتېنەنچە ئەھدىتى كوردستان ژمارە (۱۱) سالى ۲۰۱۲.	دائىقىتىن ژمارە (۱۴) ناساى رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۷	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى تەنرۇستى ۳. لىزىنى داراى	راپۇرتى لىسەر تەنۇسراۋە	—
36	پۇرۇە ياساى بىمەي كىتىۋاللى ئەھدىتى كوردستان.	دائىقىتىن ژمارە (۱۴) ناساى رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۷	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى كىتىۋال ۳. لىزىنى داراى	راپۇرتى لىسەر تەنۇسراۋە	لىزىنى كىتىۋال
37	پۇرۇە بىرلى جىتۇسالىي شىگال و دەۋرۇبەنى.	دائىقىتىن كرىنەۋى خولى پەرلەمان رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۷	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى پىشەمرگە ۳. لىزىنى مالى مروۋە	راپۇرتى لىسەر تەنۇسراۋە	—
38	پۇرۇە بىرلى بەجىتۇسالىي تاسانلى كارسالى شىگال.	دائىقىتىن كرىنەۋى خولى پەرلەمان رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۷	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى پىشەمرگە ۳. لىزىنى مالى مروۋە	راپۇرتى لىسەر تەنۇسراۋە	—
39	پۇرۇە بىرلى تالانى ئىو تارانلى كە دەرمەق بە گلى كورد (كوردانى ئىزىدى) ئەنجام برون بە تارانى كۆمەل كۆزى.	دائىقىتىن كرىنەۋى خولى پەرلەمان رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۷	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى پىشەمرگە ۳. لىزىنى مالى مروۋە	راپۇرتى لىسەر تەنۇسراۋە	—
40	پۇرۇە ياساى ھەمراى سىزادانى عىزاقى ژمارە (۱۱) سالى ۱۹۱۹.	دائىقىتىن كرىنەۋى خولى پەرلەمان رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۷	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى مالى مروۋە	راپۇرتى لىسەر تەنۇسراۋە	—
41	پۇرۇە ياساى پاراستى مان پىنگاتە ئەتەۋىسى و تائىبى و مەزەپىيەكان لە ھەزىمى كوردستان - عىزاق.	دائىقىتىن كرىنەۋى خولى پەرلەمان رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۷	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى مالى مروۋە	پەسەنگراۋە	لىزىنى ياساى
42	پۇرۇە ياساى زىكىستى مان پىنگاتەكانى ھەزىمى كوردستان.	دائىقىتىن ژمارە (۱) رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۳	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى مالى مروۋە	دوۋ پىرۇۋىيە ئىكراۋەۋە وىك ياساىك پەسەنگراۋە	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى مالى مروۋە
43	پۇرۇە ياساى پەنەۋرە و خوتىن.	دائىقىتىن كرىنەۋى خولى پەرلەمان رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۷	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى پەروورە	راپۇرتى لىسەر تەنۇسراۋە	—
44	پۇرۇە ياساى پەنەۋرە كە ھەزىمى كوردستان.	دائىقىتىن ژمارە (۱) رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۳	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى پەروورە	چەنگى كۆپۋىيەۋەۋە ۋۆزىكىۋىيەۋە كراۋە سىزارت يەۋ پىرۇۋىيە كە ھەمراۋىيان يەك راپۇرتىيان لىسەر بىنۇسرىت و لە جۋارچىۋەي يەك ياسادا كۆپۋىيەۋەۋە زىكىۋىيەۋەۋە بەلار راپۇرتىكە ھىشقا تەۋاۋ تەبىۋە.	—
45	پۇرۇە ياساى پەنەۋرە و ئىزىكىن لەھەزىمى كوردستان.	دائىقىتىن ژمارە (۲) رۇۋى دوۋىشەمە ۲۰۱۵/۲/۹	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى پەروورە	تامادىيە بۇ كىتىۋو	—
46	پۇرۇە بىرلى ھەمراكارلىقنى بەمەۋى تانچى و بەرلەمانى كوردستان -	دائىقىتىن ژمارە (۱) رۇۋى ۲۰۱۴/۷/۲۳	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى داراى ۳. لىزىنى شارۋانى ۴. لىزىنى رۇشىنەرى	تامادىيە بۇ كىتىۋو	۱. لىزىنى ياساى ۲. لىزىنى رۇشىنەرى

63	پڕۆژە یاسای هەموارکردنی یاسای پارێزگاکانی هەرتیمی کوردستان ژمارە (٣)ی سالی ٢٠٠٩.	دانیشتنی ژمارە (٧)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١٠/٢٢	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی ناوچۆ	—	رابۆرتی لەسەر ئەنقەستراوە	پڕۆژە یاسای هەموارکردنی یاسای پارێزگاکانی هەرتیمی کوردستان ژمارە (٣)ی سالی ٢٠٠٩.
64	پڕۆژە یاسای نێنیداری شەری - المانژون الشەری.	دانیشتنی ژمارە (٧)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١٠/٢٢	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی ئەوقاف ٣. لێژنەی مافی ئافەرت	لێژنەی ئەوقاف	رابۆرتی لەسەر ئەنقەستراوە	پڕۆژە یاسای نێنیداری شەری - المانژون الشەری.
65	پڕۆژە یاسای (القانون الاساسی لجمعیه الاحلال الكوردستانی).	دانیشتنی ژمارە (٧)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١٠/٢٢	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی کۆمەڵی مەدەنی	—	رابۆرتی لەسەر ئەنقەستراوە	پڕۆژە یاسای (القانون الاساسی لجمعیه الاحلال الكوردستانی).
66	پڕۆژە بڕیار (استحداث محافظه لخر في إقليم كوردستان - العراق).	دانیشتنی ژمارە (٧)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١٠/٢٢	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی ناوچۆ	—	رابۆرتی لەسەر ئەنقەستراوە	پڕۆژە بڕیار (استحداث محافظه لخر في إقليم كوردستان - العراق).
67	پڕۆژە بڕیار (ستایشی قەزەبەیان) لەسەر داوای ژمارە یاسایی ئەتەمانی پەرەمان، بەیخی ماددە (٧١) لە پێرەوی ناوچۆی پەرەمان ژمارە (١)ی هەموارکردنی سالی ١٩٩٢ی پەرەمانی کوردستان - عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١٠)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١١/١٠	١. لێژنەی یاسایی	لێژنەی یاسایی	رابۆرتی لەسەر ئۆسراوە	پڕۆژە بڕیار (ستایشی قەزەبەیان) لەسەر داوای ژمارە یاسایی ئەتەمانی پەرەمان، بەیخی ماددە (٧١) لە پێرەوی ناوچۆی پەرەمان ژمارە (١)ی هەموارکردنی سالی ١٩٩٢ی پەرەمانی کوردستان - عێراق.
68	پڕۆژە یاسای هەمواری پەگەمی یاسایی وەرژەتی خۆتێنی بالا و تۆزێنەوێ زانیستی ژمارە (١٠)ی سالی ٢٠٠٨، بەیخی ماددە (٧١) لە پێرەوی ناوچۆی پەرەمان ژمارە (١)ی هەموارکردنی سالی ١٩٩٢ی پەرەمانی کوردستان - عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١١/١٠	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی پەرورە	لێژنەی یاسایی لێژنەی پەرورە	پەسەندکردن بەلام بەجۆتە بۆری جێبەجێکردنەوه	پڕۆژە یاسای هەمواری پەگەمی یاسایی وەرژەتی خۆتێنی بالا و تۆزێنەوێ زانیستی ژمارە (١٠)ی سالی ٢٠٠٨، بەیخی ماددە (٧١) لە پێرەوی ناوچۆی پەرەمان ژمارە (١)ی هەموارکردنی سالی ١٩٩٢ی پەرەمانی کوردستان - عێراق.
69	پڕۆژە یاسای (راکێشانی مایه له رنگای قەزەزگەردن له هەرتیمی کوردستان عێراق). لەلەیان ئەنقەستە وەرژەتی نێرەوه	دانیشتنی ژمارە (١١)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١١/١٩	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی دارایی ٣. لێژنەی ئەوقاف	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی دارایی ٣. لێژنەی ئەوقاف	پەسەندکردن بەلام بەجۆتە بۆری جێبەجێکردنەوه نەم پڕۆژەیه دووجار خۆتێنەوهی پەگەمی بۆ کرا، جاری پەگەم له دانیشتنی ژمارە (١٠)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١١/١٠ که رۆژ پەلهپروژێته پێوه دیار بوو و بەیخیهوهی لەبەرزمانەکی کاردا هەبێت بە تاپاسایی خۆتێنەوهی بۆ کرا، دواتر دووبارەجێبەجێکردنەوه له دانیشتنی ژمارە (١١)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١١/١٩.	پڕۆژە یاسای (راکێشانی مایه له رنگای قەزەزگەردن له هەرتیمی کوردستان عێراق). لەلەیان ئەنقەستە وەرژەتی نێرەوه
70	پڕۆژە یاسای هەمواری پەگەمی یاسایی وەرژەتیان له هەرتیمی کوردستان - عێراق ژمارە (٤)ی سالی ٢٠٠٦	دانیشتنی ژمارە (١١)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١١/١٩	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی دارایی ٣. لێژنەی ئەوقاف	—	رابۆرتی لەسەر ئەنقەستراوە	پڕۆژە یاسای هەمواری پەگەمی یاسایی وەرژەتیان له هەرتیمی کوردستان - عێراق ژمارە (٤)ی سالی ٢٠٠٦
71	پڕۆژە یاسای (کۆمەڵگەی کوردستان بۆ دۆزێنەوه و وەرژەتیانی ئەوت له هەرتیمی کوردستان - عێراق)	دانیشتنی ژمارە (١٢)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١١/٢٥	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی پێشەسازی ٣. لێژنەی دارایی	—	رابۆرتی لەسەر ئەنقەستراوە	پڕۆژە یاسای (کۆمەڵگەی کوردستان بۆ دۆزێنەوه و وەرژەتیانی ئەوت له هەرتیمی کوردستان - عێراق)
72	پڕۆژە یاسای هەمواری یاسای بەزێهەبەرتی شارەنێنەکانی لەلەیان ئەنقەستە وەرژەتیان	دانیشتنی ژمارە (١٤)ی تاسایی رۆژی ٢٠١٤/١٢/٢٣	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی شارەوانی	١. لێژنەی یاسایی ٢. لێژنەی شارەوانی	ئامادەیه بۆ گێتوگۆ	پڕۆژە یاسای هەمواری یاسای بەزێهەبەرتی شارەنێنەکانی لەلەیان ئەنقەستە وەرژەتیان

85	پروژه برپایه بخشینی پیشه‌گره و هنرکانی نارخ له قیستی پیشینه‌کانی خانوویهره و هاوسه‌گرگی.	دانیشتنی ژماره (۱۲)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی دارایی ۳. لیژنه‌ی پیشه‌گره	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
86	پروژه برپایه هم‌ژمارکنی یک سال خرمهت (قدم) بو پیشه‌گره و نه‌فسه‌ران‌ه‌ی له‌بره‌کانی شه‌پرمان.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی پیشه‌گره ۳. لیژنه‌ی دارایی	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
87	پروژه یاسایی هم‌وارکرنه‌وه‌ی خرمهت و خانه‌نشینتی هنرکانی نارخ ژماره (۱۸)ی سالی ۲۰۱۱.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی نارخ ۳. لیژنه‌ی دارایی	لیژنه‌ی نارخ	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
88	پروژه یاسایی هم‌وارکرنی سینه‌می یاسایی ژماره (۹)ی سالی ۲۰۰۷ یاسایی ماف و لیختیازی کس و کاری شه‌هید و نه‌فلاکراره‌کان له هنریمی کوردستان.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی پیشه‌گره ۳. لیژنه‌ی دارایی	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
89	پروژه یاسایی برپویه‌پرمان و پاراستنی نار له هنریمی کوردستان - عیراق.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی کشتوکان	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
90	پروژه یاسایی نه‌ندمی چاودیری پهرله‌مانی کوردستان.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی کاروباری	لیژنه‌ی کاروباری پهرله‌مان	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
91	پروژه یاسایی دی‌کومنتی‌بازینی له هنریمی کوردستان - عیراق.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی رۆشنییری	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
92	پروژه یاسایی ناروندی پاراستنی ده‌سنوسکانی کوردستان.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی رۆشنییری	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
93	پروژه یاسایی بیه‌می کشتوکانی.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی کشتوکان	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی کشتوکان	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه نوسراو بو حکومەت گراوه، به‌لام تا نیستا حکومەت رزنامه‌نلیدی نه‌داوه و ولامی نه‌داوتنه‌وه.
94	پروژه یاسایی هم‌واری یه‌کمی یاسایی ژماره (۴)ی سالی ۲۰۱۴ یاسایی کومسیتی باالی سه‌ریه‌خوی هه‌لپازان و پارپسی.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
95	پروژه یاسایی هم‌واری یاسایی خانه‌نشینتی که‌مانه‌مانی پیشه‌گره (زین‌ه‌فانی هنریمی کوردستان - عیراق) ژماره (۲۴)ی سالی ۲۰۰۷.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی پیشه‌گره ۳. لیژنه‌ی دارایی	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
96	پروژه یاسایی ده‌سنه‌ی کوچ و کوچپه‌ران له هنریم.	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی	—	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه
97	پروژه یاسایی هم‌واری یاسایی رازه و خانه‌نشینتی هنرکانی ناسایی نارخ ژماره (۱۸)ی سالی ۲۰۱۱	دانیشتنی ژماره (۱۳)ی ناسایی رؤژی ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. لیژنه‌ی یاسایی ۲. لیژنه‌ی نارخ	لیژنه‌ی نارخ	رابورتی لیسهر نه‌نوسراوه

112	پۇرۇزە ياساى پاراستىنى يەككىتى گەل و خاكى كوردستان - عىراق.	دانىشتىقى ژمارە (۲۱) ئاساسى رۇژۇ ۲۰۱۴/۱۲/۳۱	۱. لىژنەى ياساىي	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
113	پۇرۇزە ياساى دانانى تۇرىنگى پىزىشكى دانان لە قوتابخانە تەھرىپەتەكان.	دانىشتىقى ژمارە (۲۱) ئاساسى رۇژۇ ۲۰۱۴/۱۲/۳۱	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى تەندىروسىتى ۳. لىژنەى پەرورەدە	لىژنەى تەندىروسىتى	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
114	پۇرۇزە ياساى ھەمراكىزىنى سىنەمى ياساى پايزۇرەپەتتى ژمارە (۱۷)ى سالى ۱۹۹۹.	دانىشتىقى ژمارە (۲۱) ئاساسى رۇژۇ ۲۰۱۴/۱۲/۳۱	۱. لىژنەى ياساىي	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
115	پۇرۇزە بىزىرى تاپىت بە ھەمراكىزى مۇچەى پەلە تاپىتەكانى ھەرسى سەزۇكاياكى پەرلەمان و ئەنئەنى مۇزىيان و سەزۇكاياكى ھەرىمى كوردستان و قەرىمگەكانيان.	دانىشتىقى ژمارە (۲۱) ئاساسى رۇژۇ ۲۰۱۴/۱۲/۳۱	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى دارايى	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
116	پۇرۇزە ياساى ئىدارەى پايزۇزەى ھەلەبجە لە ھەرىمى كوردستان - عىراق	دانىشتىقى ژمارە (۲۱) ئاساسى رۇژۇ ۲۰۱۵/۱۲/۲۷	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى ناوخۇ	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى ناوخۇ	پەسەندىگراوہ تا ئىبىستا ياساگە بەتەزاوى نەمۇتە بوزارى جىبە-جىكەردنەوہ.
117	پۇرۇزە بىزىرى ھەلپازىزى قانئىقام و بەزۇدەپەرى ناحىيەكانى ھەرىمى كوردستان - عىراق	دانىشتىقى ژمارە (۲۱) ئاساسى رۇژۇ ۲۰۱۵/۱۲/۵	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى ناوخۇ	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى ناوخۇ	پەسەندىگراوہ
118	پۇرۇزە ياساى داراكارى گەشتى لە ھەرىمى كوردستان.	دانىشتىقى ژمارە (۲) رۇژۇ دووشەنمە ۲۰۱۵/۲/۸	۱. لىژنەى ياساىي	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
119	پۇرۇزە ياساى جىكەنەوہى كەرتى تاپىت و گەشتى لە سىستەمى تەندىروسىتى لە ھەرىمى كوردستان.	دانىشتىقى ژمارە (۲) رۇژۇ دووشەنمە ۲۰۱۵/۲/۸	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى تەندىروسىتى	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
120	پۇرۇزە ياساى ھەمراكىزى مۇچەى.	دانىشتىقى ژمارە (۲) رۇژۇ دووشەنمە ۲۰۱۵/۲/۸	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى دارايى	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
121	پۇرۇزە ياساى ھەمراكىزى مۇچەكان لە ھەرىمى كوردستان - عىراق.	دانىشتىقى ژمارە (۲) رۇژۇ دووشەنمە ۲۰۱۵/۲/۸	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى دارايى	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
122	پۇرۇزە ياساى ھەمراكىزى ياساى ژمارە (۴)ى سالى ۲۰۰۶ى ياساى و بەرھەتتان لە ھەرىمى كوردستان - عىراق.	دانىشتىقى ژمارە (۲) رۇژۇ دووشەنمە ۲۰۱۵/۲/۸	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى دارايى	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
123	پۇرۇزە ياساى زىگى لە زىادەبۇنى.	دانىشتىقى ژمارە (۲) رۇژۇ دووشەنمە ۲۰۱۵/۲/۸	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى شاردوانى ۳. لىژنەى كەشتوكال	۱. لىژنەى شاردوانى ۲. لىژنەى كەشتوكال	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
124	پۇرۇزە بىزىرى بەپايزۇزەكانى شارى كۆپە لە ھەرىمى كوردستان - عىراق.	دانىشتىقى ژمارە (۶) رۇژۇ سىن شەممە ۲۰۱۵/۴/۸	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى ناوخۇ	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ
125	پۇرۇزە بىزىرى قەرەبەركەنەوہى شەھىد و بىزىردانى خۇشامانەكانى ۱۷ شوبانى ۲۰۱۱ و رۇژانى موانى.	دانىشتىقى ژمارە (۶) رۇژۇ سىن شەممە ۲۰۱۵/۴/۸	۱. لىژنەى ياساىي ۲. لىژنەى پىشەمەرگە ۳. لىژنەى مانى مەزۇف	—	راپۇرتى لەسەر ئەنئوسراوہ

126	پېژدە بېرىلى تارقاتى خاىزى رايونى بەلبېتىخى تارقاتى.	2۰۱۵	دەپتېتىن ژمارە(۷)ى رۇژى 4۰۷	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى ئاۋجۇ	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
127	پېژدە بېرىلى بە بايزىگاندىنى ئىدارەى گىمىيان	2۰۱۵	دەپتېتىن ژمارە(۷)ى رۇژى 4۰۷ 2۰۱۵	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى ئاۋجۇ	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
128	پېژدە ياساينى بەلگىلىگىن و ھەمسەرى ياساينى ھالەتدەگىن و قۇرۇلتىيى بەرھەمە تەۋجىھەگىن، ژمارە (۹) سانى 2۰۰۶ ە ھەربىي كوردستان - عىراق.	2۰۱۵/۴/۲۱	دەپتېتىن ژمارە (۹)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۱	1. لېزىنەى ياساينى 2. بېشسەزى و وزە	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
129	پېژدە ياساينى كومپانىيى كوردستان بىر پالاتىنى تەرت و بەرھەمەگىن KODO	2۰۱۵/۴/۲۱	دەپتېتىن ژمارە (۹)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۱	1. لېزىنەى ياساينى 2. بېشسەزى و وزە 3. لېزىنەى دارايى	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
130	پېژدە ھەمسەرى ياساينى بارى كەسى ژمارە (۸۸)ى سانى ۱۹۵۹ ە ھەربىي كوردستان - عىراق.	2۰۱۵/۴/۲۱	دەپتېتىن ژمارە (۹)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۱	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى كۆمەلەۋەتتى	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى كۆمەلەۋەتتى	پەسەنلىكراۋە بەلام تەجۋەتە بوزاى خېيەچىك دىنەۋە
131	پېژدە ياساينى قەدەمورگىنە، رەبىن لېنگەتوتۇرلى ئۆيە ئاسپۇنەگىن كۆچكىگىن، ئۆتدە قىلى دەپتېتىن ئاۋجە سىۋورگىنەگىن ھەربىي كوردستان - عىراق.	2۰۱۵/۴/۲۱	دەپتېتىن ژمارە (۹)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۱	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى ماقى مروۋە 3. لېزىنەى دارايى	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
132	پېژدە ياساينى پاراستىن ماقەگىن، تەخۇش و پىشك و كارەنە تەدبىرەستىگەن.	2۰۱۵/۴/۲۱	دەپتېتىن ژمارە (۹)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۱	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى تەندىرۋەستى	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
133	پېژدە بېرىلى دىارىگىن رۇژى 2۰۱۴/۸/۳ ۋەك ئىزى جىتۇسىلىگىن شىگان.	2۰۱۵/۴/۲۱	دەپتېتىن ژمارە (۹)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۱	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى بېشەمگە	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
134	پېژدە بېرىلى تايەت بە پەنجان و سېۋرگىنەلەن.	2۰۱۵/۴/۲۱	دەپتېتىن ژمارە (۹)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۱	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى پەيۋەندىگەن و رەۋەتلى كوردستانى	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
135	پېژدە ياساينى بەدەنگە بېرىنە، بەلگىگىن بە مروۋە ە ھەربىي كوردستان - عىراق.	2۰۱۵/۴/۲۹	دەپتېتىن ژمارە (۱۰)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۹	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى بېشەمگە 3. لېزىنەى ماقى ئاقرەتەن 4. لېزىنەى ماقى مروۋە	—	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە
136	پېژدە ياساينى ئورۇگەرتىنە ە سىگىتەى كىن بە تايەنگەن ە ھەربىي كوردستان - عىراق.	2۰۱۵/۴/۲۹	دەپتېتىن ژمارە (۱۰)ى رۇژى 2۰۱۵/۴/۲۹	1. لېزىنەى ياساينى 2. لېزىنەى تەۋقەق 3. لېزىنەى ماقى مروۋە	لېزىنەى تەۋقەق	راپورتى ئەمسەر ئەنخوسراۋە

137	پروژه ياساي راکرتني کارکردن به ياساي به کريزاني خانويه زماره (۹) سالی ۲۰۰۸ له هريزي کوردستان - عراق.	دانيشتني ژماره (۱۰) رۆزي ۲۰۱۵/۴/۲۹	۱. ليژنه ياساي	ليژنه ياساي	پهسندکراوه
138	پروژه ياساي پيداجوپونه و ريکستتهوي خانه نشيني مهمني و سديزاي.	دانيشتني ژماره (۱۱) ناساي رۆزي ۲۰/۵/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه دارايي ۳. ليژنه تاوخو ۴. ليژنه پيشمه رگه	---	راپورتی لهسەر نهئوسراوه
139	پروژه ياساي برکارکردن و همموري ياساي گرتني مايه قاچاق و قهدهگراوي تاوگيرکردن له بازاره تيخيبيکاني ژماره (۱۸) سالی ۲۰۰۸ همموريگراوي عيزاني فیدرال.	دانيشتني ژماره (۱۱) ناساي رۆزي ۲۰/۵/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه کستوکال ۳. ليژنه دارايي ۴. ليژنه تاوخو ۵. ليژنه بهکاربهير	---	راپورتی لهسەر نهئوسراوه
140	پروژه ياساي همموريگرتني جيبه جيبگرتني ياساي جيبه جيبگرتني عيزاق ژماره (۴۵) سالی ۱۹۸۰.	دانيشتني ژماره (۱۱) ناساي رۆزي ۲۰/۵/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي	---	راپورتی لهسەر نهئوسراوه
141	پروژه ياساي همموري دووهي ياساي ژماره (۳) سالی ۱۹۹۸ ياساي کوژاندنه و ئيفراکردني زهويبيکان له ناو سنووي شاره ناسايگاندا.	دانيشتني ژماره (۱۱) ناساي رۆزي ۲۰/۵/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه شارهواني ۳. ليژنه دارايي ۴. ليژنه کستوکال	ليژنه شارهواني	راپورتی لهسەر نهئوسراوه
142	پروژه ياساي يهکم همموريگرتني ياساي ژماره (۹) سالی ۲۰۰۷ ياساي وهزارهتي پيشمه رگه.	دانيشتني ژماره (۱۱) ناساي رۆزي ۲۰/۵/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه پيشمه رگه	---	راپورتی لهسەر نهئوسراوه
143	پروژه بيزاي داببنگرتني يهکي نيشته جيبون بو ئهوي پيشمه رگانهي که له چهنگي دزي تيرۆريستاني داعشان و خاوهني هيج يهکيهيکي نيشته جيبون نين.	دانيشتني ژماره (۱۱) ناساي رۆزي ۲۰/۵/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه پيشمه رگه ۳. ليژنه شارهواني	ليژنه شارهواني	راپورتی لهسەر نهئوسراوه
144	پروژه ياساي تاقانهگاني کيميااران و نهغال و جينوسايدکراوهکان.	دانيشتني ژماره (۱۴) ناساي رۆزي ۹/۷/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه پيشمه رگه	ليژنه ياساي	پهسندکراوه دوو پروژيه ليکراوه و وک ياسايهک پهسند کراوه تا ئيستا ريشماي دهرنه جووه و نهچۆته بوزي جيبه جيبگرتنه
145	پروژه ياساي نهريتي موچهي تاقانه	دانيشتني ژماره (۱۱) ناساي رۆزي ۲۰۱۴/۱۲/۱۶	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه دارايي	ليژنه ياساي	راپورتی لهسەر نهئوسراوه
146	پروژه ياساي همموري يهکمي زمانه قهوميگان، ژماره (۱) سالی ۲۰۱۴.	دانيشتني ژماره (۱۴) ناساي رۆزي ۹/۷/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه رۆشنيي	---	راپورتی لهسەر نهئوسراوه
147	پروژه ياساي قهدهگرتني پيداکردن و رهفتاري پيشلکار بو موزان و رهوشتهگاني پيشه بو پيشه پزيشکي و تاندروستيهگان له هريزي کوردستان - عراق.	دانيشتني ژماره (۱۷) ناساي رۆزي ۳۲/۶/۲۰۱۵	۱. ليژنه ياساي ۲. ليژنه تاندروستي	---	راپورتی لهسەر نهئوسراوه

خشتهی ژماره (۱۱)

ناستی کاری پرۆژه یاساکان له پهرلهمان

ژ	بابهت	ژمارهی پرۆژه	%
۱	ئهو پرۆژه یاسایانهی کراون به یاساو پهسهند کراون له خولی چوارهمی پهرلهماندا به گشتی	۲۵	٪۱۶,۱
۲	ئهو پرۆژه بریارانهی پهسهند کراون له خولهدا	۱	٪۰,۶
۳	ئهو پرۆژانهی راپۆرتیان لهسهه نوسراوه و نامادهن بۆ گفتوگۆ	۱۵	٪۹,۶
۴	ئهو پرۆژانهی راپۆرتیان لهسهه نوسراوه و پابه‌ندبوونی داراییان ههیه و حکومهت وهلامی نه‌داوتهوه	۳	٪۱,۹
۵	ئهو پرۆژانهی راپۆرتیان لهسهه نه‌نوسراوه بۆ سه‌رۆکایهتی و ناماده نه‌کراون بۆ گفتوگۆ	۱۱۱	٪۷۱,۶
	سه‌رجه‌م	۱۵۵	٪۱۰۰

له‌ماوه‌ی ته‌مه‌نی پهرله‌ماندا له خولی چوارهم تا ئیستا، (۱۵۵) پرۆژه یاساو بریار پێشکەش کراون، له کۆی ئەم پرۆژانه له سه‌ره‌تای ده‌سته‌به‌کار بوونی پهرله‌مانه‌وه (۲۵) دانەیان کراون به یاسا، هه‌ندیک له‌وانه هه‌یانه دوو پرۆژه یا زیاتر بوون و لیکدراون کراون به یه‌ک یاسا، (هه‌روه‌ک له خشته‌که‌دا دیاریکراوه)، هه‌روه‌ها (۱) بریاریش ده‌رچوو، (۱۵) پرۆژه‌ش راپۆرتی لیژنه‌کانیان له‌سهه نوسراوه و نامادهن بۆ گفتوگۆ، (۳) پرۆژه‌ش دوا‌ی ئه‌وه‌ی راپۆرتی لیژنه‌ی په‌یوه‌ندیداریان له‌سهه نوسراوه و بۆ حکومهت نارداون و له‌به‌رئه‌وه‌ی پابه‌ندبوونی داراییان تیا‌یه پێویستیان به ره‌زومه‌ندی حکومهت هه‌یه، به‌لام حکومهت وهلامی پهرله‌مانی نه‌داوته‌وه. (۱۱۱) پرۆژه‌ش تا ئیستا راپۆرتیان له‌سهه نوسراوه بۆ سه‌رۆکایهتی کاریان له‌سهه نه‌کراوه.

له‌م خوله شه‌ش مانگیه‌شدا ته‌نها (۹) یاسا په‌سه‌ند کراون که ئه‌مانه‌ن:

۱. یاسای ژماره (۱) ی سالی ۲۰۱۵ یاسای ئیداره‌ی پارێزگای هه‌له‌بجه له‌هه‌ریمی کوردستان-عێراق.^(۱)
۲. یاسای ژماره (۲) ی سالی ۲۰۱۵ یاسای سنووقی کوردستان بۆ داها‌ته نه‌وتی و گازییه‌کان.^(۲)
۳. یاسای ژماره (۳) ی سالی ۲۰۱۵ یاسای هه‌موارکردنی جیبه‌جی کردنی یاسای سزادانی عێراقی ژماره (۱۱۱) ی سالی ۱۹۶۹ ی هه‌موارکراو له‌هه‌ریمی کوردستان.
۴. یاسای ژماره (۴) ی سالی ۲۰۱۵ یاسای ناماده‌کردنی پرۆژه‌ی ده‌ستوری کوردستان-عێراق.^(۲)

(1) - ئەم یاسایه ده‌رچوو به‌لام تا ئیستاشی له‌گه‌لدابیت وه‌ک پێویست نه‌چۆته بواری جیبه‌جیکردنه‌وه و دامه‌زراره‌کانی ئەم ئیداره‌یه پێکنه‌هێنراون.

(2) - ئەم یاسایه نه‌چۆته بواری جیبه‌جیکردنه‌وه، سی مانگ دانرابوو بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌ندامه‌کانی ده‌ستپێشان بکری‌ن، به‌لام تا ئیستاش هه‌نگاو نه‌نراوه و ده‌سته‌به‌کار نه‌بوونه، رێنماییش بۆ یاساکه ده‌رنه‌چوه.

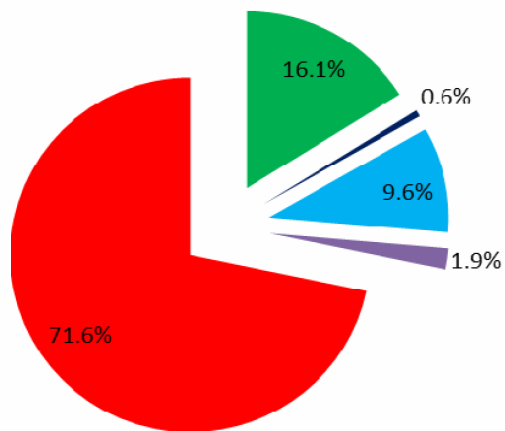
5. یاسای ژماره (5) ی سالی 2015 یاسای پاراستنی مافی پیکهاتهکان لههه ریمی کوردستان-عیراق. (4)
6. یاسای ژماره (6) ی سالی 2015 هه مواری دووه می یاسای جیبه جی کردنی یاسای باری که سیه تی ژماره (188) ی سالی 1959 هه مواری که لههه ریمی کوردستان-عیراق. (5)
7. یاسای ژماره (7) ی سالی 2015 یاسای راکیشانی مایه له ریگی قهرزکردن لههه ریمی کوردستان-عیراق. (1)
8. یاسای ژماره (8) سالی 2015 یاسای راگرتنی کارکردن به یاسای به کریدانی خانوبه ره ژماره (9) ی سالی 2008 لههه ریمی کوردستان-عیراق. (7)
9. یاسای مافی و ئیمتیازاتی تاقانهکانی جینۆساید لههه ریمی کوردستان-عیراق. (8)

ههروهها (1) بریاریش دهه چوهه، که ئه می خوارههیه:

- 1- بریاری ژماره (1) ی سالی 2015 بریاری پالوتن و پهسه ندرکردنی قائمقام و به پپوهه بیری ناحیه له کوردستان -عیراق. (9)

- (3) - یاسایه کی ته وافوقیهه و دهستی ئه ندامانی لیژنه که ی بهستوهه، له یاساکه دا هاتوه که لیژنه که له (21) ئه ندام پیکدیت، بهلام تا ئیستاش ته نها (20) ئه ندام دهسته کار بوونه. واده ی دانراو به پپی یاساکه کۆتایی هات، بهلام ئیشهکانی لیژنه ته واهه بووه. پپویست بوو له په رله مان ماوه که ی دریژ بکریته وه بهلام نه کراوه.
- (4) - په کیک له یاسا باش و مه دهنه کانه که بواری پیاده کردنی مافهکانی هه ریه که له پیکهاته ئایینی و ئیتیهکانی هه ریمی کوردستان دهسته بهر دهکات گه ر بجیته بواری جیبه جیکردنه وه.
- (5) - ئه م یاسا تا ئیستاش نه رینمایی بۆ دهه چوهه و نه چۆتی بواری جیبه جیکردنیه وه.
- (6) - ئه م یاسایه سه رباری ئه وه ی ناره زایی نۆری له سه ر بوو، له دانیشتنی ئاسایی ژماره (13) ی رۆژی (2015/6/2) په سه ندرکار، بهلام شیوازی په سه ندرکردنه که ی نایاسایی بوو، چونکه له کاتی گفتوگو و دهنگدانی به شیکی زۆر له مادهکانیدا نیشایی یاسایی ئه ندامان له هۆلی کۆبوونه وه دا ئاماده نه بوون. دواتر به هۆی یاداشت و به دواداچوونی (ئه نستتیۆتی په ی) که چاودیژی رهوشی په سه ندرکردنی یاساکه ی ده کرد، داوامان له سه رۆکایه تی په رله مان کرد په سه ندرکردنی ئه م یاسایه پپویستی به دووباره گه رانه وه یه بۆ هۆلی په رله مان، چونکه پرۆسه ی په سه ندرکردنه که ی نایاسایی بووه. ئه وه بوو سه رۆکایه تی په رله مان دووباره گه راپه وه ئیو هۆلی په رله مان و له دانیشتنی ژماره (15) ی رۆژی (2015/6/16) دووباره دهنگی له سه ر درایه وه. ئیستاشی له گه لدا بیت یاساکه نه چۆته بواری جیبه جیکردنه وه و ئه نجومه نی وه زیران به فه رمی رایگه یاند که پرۆسه ی قه رزیان وه ستاندوه.
- (7) - ئه م یاسایه ته نها یه که ماده یه که تیایدا راگرتنی یاساکه ی له جیبه جیکردن راگه یاندوه و بۆ ماوه ی سالی ک دوایستوه.
- (8) - تا ئیستا رینمایی بۆ ئه م یاسایه ده رنه چوهه و نه چۆته بواری جیبه جیکردنه وه.
- (9) - ئه م بریاره چۆته بواری جیبه جیکردنه وه.

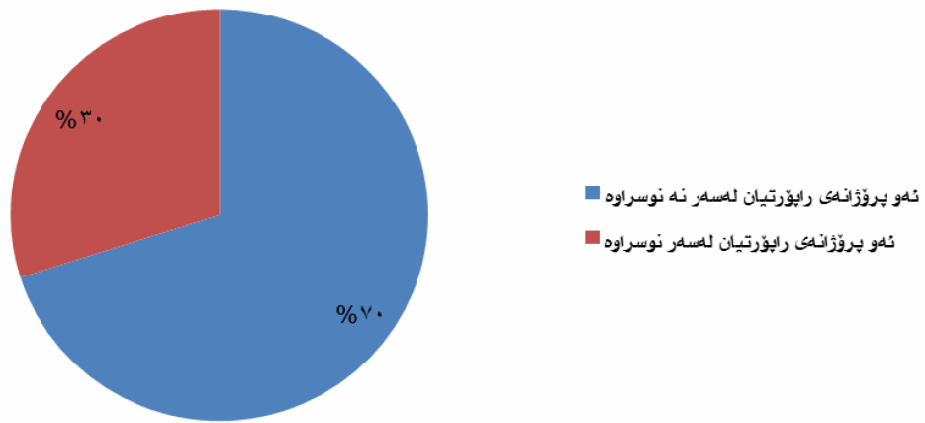
- ئەو پرۆژە ياسايانەى كراون بە ياساۋ پەسەند كراون لەخولى جوارەمى پەرلەماندا بە گشتى خولەدا
- ئەو پرۆژە بىيارانەى پەسەند كراون لەم خولەدا
- ئەو پرۆژانەى راپۆرتيان لەسەر نوسراۋەو نامادەن بۆ گىفتوگۆ
- ئەو پرۆژانەى راپۆرتيان لەسەر نوسراۋەو پابەنچوونى دارايان ھەيەو حكومت وەلامى ئەداۋەتەو

ئاستى كارى لىژنەكان لەسەر ئەو پروژانەى ئاراستەيان كراوه

تیبینیەکان سەبارەت بە خشتەى ژمارە (۱۲):

یەكەم: لیژنەكان سستىن له نوسینهوهى راپۆرت لهسەر پرۆژه ياساكان، به پىی برهگهى (۴) له مادهى (۷۱)ى په پیرهوى ناوخوى په رلهمانى كوردستان، ده بىت لیژنەى په یوه ندىدار له ماوهى (۱۰) رۆژدا راپۆرت سەبارەت بە پرۆژه ياساكه بنوسن و بۆ سه رۆكايه تى په رلهمانى به رز بكه نه وه، به لام ئه وهى له خشتەى سه ره وه دا تىبىنى ده كریت، لیژنەكان به م كاره هه لنه ستاون و پىشیللى په پیره وىان كردوه و راپۆرتیان نه نوسیه و ئه مه ش هۆكارىكى سستى په رله مان و په سندنه كردنى ياساكانه.^(۱۰)

دووهم: لیژنە هه میشه بیهه كانى په رله مان له سه ره تاي ده سته كار بوونیا نه وه، له كۆى ئه و پرۆژانهى ئاراسته یان كراوه، ده بوايه (۳۶۲) راپۆرتیان بنوسیا به، به لام به هه موویانه وه ته نها (۱۰۸) راپۆرتیان نوسیه و تا ئیستا (۲۵۴) راپۆرت دوواكه وتوه.

سپیهه: نه نوسىنى راپۆرتیش له لایه ن لیژنه كانه وه بۆ ئه م هۆكارانه ده گه رپته وه:

۱- سستى لیژنه كان.

۲- ناپرۆفیشنالیی ئه ندامه كان و نه شاره زابیان له پرۆژه ياساكان.

۳- لاوازی پرۆژه ياساكان.

۴- مملانیى سیاسى نیوان فراكسیونه كان.

۵- درهنگ وه لامدانه وهى حكومه ت بۆ هه ندیک پرۆژه ياسا كاتیک داواى وه رگرتنى رایان لیده كریت.

چوارهم: سەبارەت بە كارابى و سستى لیژنه كان و به راوردیان، ده كریت له خشتەى سه ره وه دا ئاستى هه ر لیژنه یه ك بكه وپته به رچاو و دیارى بكریت.

(10)- له برهگهى (۴) له مادهى (۷۱)ى په پیرهوى ناوخوى په رلهمانى كوردستاندا هاتوه: راپۆرتىكى هاوبه ش له هه ردوو لیژنه كه وه به رز ده كریته وه دوواى دارشتنى له لایه ن لیژنهى ياساوه ئه ویش داوى ده رۆژ له میژووى هاتنى بۆ هه ردوو لیژنه كه، ئه گه ر داوايان لینه كرى كه به شپوه یه كى به په له سه یرى بكه ن، له وكاته شدا له ماوهى پینچ رۆژدا پيشكه ش ده كرى.

خشتهی ژماره (۱۳)

سروشتی ژمارهی ئەندامان له لیژنهکاندا به پێی پرونامه

ژ	لیژنه	دکتۆرا	ماستر	بهكالۆریۆس	خوار زانکۆیی	سەرجه م
۱	لیژنهی کاروباری یاسایی.	۲	۲	۷	-	۱۱
۲	لیژنهی دارایی و کاروباری ئابووری.	۳	۱	۶	-	۱۰
۳	لیژنهی ناوخوا و ئاسایش.	-	-	۶	۵	۱۱
۴	لیژنهی کشتوکاڵ و ناوڤیری.	-	-	۱	۹	۱۰
۵	لیژنهی داکوکی کردن له مافهکانی ئافرمهت.	-	۱	۲	۴	۷
۶	لیژنهی پهروهرده و فیترکردنی باڵا.	۵	۳	۳	-	۱۱
۷	لیژنهی کاروباری تهندروستی و ژینگه.	۳	۲	۲	۲	۹
۸	لیژنهی کاروباری کۆمهڵایهتی و منداڵ و خێزان.	۱	۲	۶	۱	۱۰
۹	لیژنهی ئاوهدانکردنهوه.	-	-	۵	۲	۷
۱۰	لیژنهی پهیوهندییهکان و روشنبیری و راگهپانندن.	-	۱	۲	۳	۶
۱۱	لیژنهی ئهوقاف و کاروباری ئایینی.	۳	۲	۱	۱	۷
۱۲	لیژنهی کاروباری پێشمهگره وشههیدان وهوربانیانی جینۆساید.	۱	-	۶	۴	۱۱
۱۳	لیژنهی مافهکانی مرۆف.	۲	۳	۳	۲	۱۰
۱۴	لیژنهی پێشهسازی و وزه و سهراجاوه سروشتیهکان.	۳	۱	۷	-	۱۱
۱۵	لیژنهی خزمهتگوزاریهکانی شارهوانی.	۱	۱	۷	۱	۱۰
۱۶	لیژنهی پاراستنی مافی بهکاربهەر.	۱	-	۳	۲	۶
۱۷	لیژنهی وهرزش و لاوان.					
۱۸	لیژنهی دهسپاکی (نهزاههت).	۱	۵	۴	-	۱۰
۱۹	لیژنهی کاروباری کۆمهڵهئهی مهدهنی.	۱	-	۳	۳	۷
۲۰	لیژنهی ناوچه کوردستانییهکانی دهرهوی ههرییم.	-	-	۶	۳	۹
۲۱	لیژنهی کاروباری پهڕلهمان.	-	-	۶	۳	۹
۲۲	لیژنهی پهیوهندییهکان و رهوهندی کوردی	۱	۱	۳	۵	۱۰

تییینییه‌کان سه‌بارت به خشته‌ی ژماره (۱۳):

- ۱- به‌شیک‌ی زۆر له لیژنه‌کاندا پسیپۆری ئەندامان له لیژنه‌کاندا ره‌چاو نه‌کراوه، ئەمه‌ش هۆکارێکه که له میژووی په‌رله‌مانی کوردستاندا تا ئیستا زۆرتین ئەندام لیژنه‌کانی خۆیان گۆڕیوه. ^(۱۱)
- ۲- بوون به ئەندام له لیژنه‌کاندا به ده‌نگدانی په‌رله‌مان ده‌بیته، هه‌موو ده‌نگدانیکیش له‌سه‌ر بابه‌تیکه‌ی له‌م شیوه‌یه پێویستی به‌ بریاری په‌رله‌مان هه‌یه، که پێویسته به‌ فه‌رمی بنوسریت و له رۆژنامه‌ی (وه‌قائیه‌ی کوردستان)دا بلاو بکریته‌وه، به‌لام له‌ماوه‌ی سالیکیدا سه‌رباری ئەوه‌ی گۆرپانکاری زۆر له لیژنه‌کاندا کراوه له په‌رله‌ماندا ده‌نگی له‌سه‌ر دراوه، به‌لام هه‌یچ بریارێک ده‌رنه‌چوووه و بلاو نه‌کراوه‌ته‌وه. ^(۱۲)
- ۳- له‌دابه‌شکردنی ئەندامان به‌سه‌ر لیژنه‌کاندا گرنگی لیژنه‌کان له‌به‌ر چاو نه‌گیراوه، هه‌ندیک لیژنه‌گرتی که‌می ئەندامیان هه‌یه، چونکه که‌متین ئەندام رویان تیده‌کات، بۆ نمونه لیژنه‌کانی (وه‌رز و لاوان، په‌یوه‌ندییه‌کان و رۆشنییری و راگه‌یاندن، داکۆکی کردن له‌ مافه‌کانی ئافره‌ت، پاراستنی مافی به‌کاربه‌ر، ئاوه‌دانکردنه‌وه)، ئەمه‌و له‌کاتیکیدا په‌رله‌مانتار هه‌یه له (۳) لیژنه‌دا ناوی هه‌یه که ئەمه‌ش پێچه‌وانه‌ی په‌یره‌وی ناوخۆیه، په‌رله‌مانتاریش هه‌یه له یه‌ک لیژنه‌یه و په‌رله‌مانتاریش هه‌یه له هه‌یچ لیژنه‌یه‌ک ئەندام نیه. ^(۱۳)
- ۴- په‌رله‌مانتار هه‌یه له سێ لیژنه‌ ئەندامه، لیژنه‌کانی (لیژنه‌ی په‌یوه‌ندییه‌کان و رۆشنییری و راگه‌یاندن) و (لیژنه‌ی وه‌رز و لاوان) و (لیژنه‌ی کاروباری په‌رله‌مان). هه‌روه‌ها په‌رله‌مانتاریش هه‌یه له هه‌یچ لیژنه‌یه‌ک ئەندام نیه. که ده‌توانین به‌م شیوه‌یه دیاری بکه‌ین:
- ژماره‌ی ئەو ئەندامانه‌ی له هه‌یچ لیژنه‌یه‌ک نین: ۱
- ژماره‌ی ئەو ئەندامانه‌ی له یه‌ک لیژنه‌ ئەندام: ۱۵
- ژماره‌ی ئەو ئەندامانه‌ی له دوو لیژنه‌ ئەندام: ۹۰
- ژماره‌ی ئەو ئەندامانه‌ی له سێ لیژنه‌ ئەندام: ۱
- ۵- کاتیکی به‌راوردی پسیپۆری و بریوانه‌مانه‌کان ده‌کریت له لیژنه‌کاندا، نایه‌کسانیه‌کی زۆر هه‌یه، (هه‌روه‌ک له خشته‌ی سه‌ره‌وه‌دا ده‌رده‌که‌وێت)، هه‌ندیک له لیژنه‌کان سستییان بۆ ئەوه ده‌گه‌ڕێته‌وه که ئەندامه‌کانی که‌متر پسیپۆر و شاره‌زان.

(۱۱) - له ماده‌ی (۳۷) ی په‌یره‌وی ناوخۆدا هاتوه: لیژنه‌ به‌رده‌وامه‌کان له یه‌که‌مین خولی گۆرپانکاری له‌دوای هه‌لبژاردنی په‌رله‌مان پێکه‌هێنێت و له پێکه‌هێنانه‌که‌شی خواست و پسیپۆری ئەندامه‌که ره‌چاو ده‌کریت.

(۱۲) - له بره‌گی (۱) ی ماده‌ی (۳۹) ی په‌یره‌وی ناوخۆدا هاتوه: ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی ئەندامه‌کان به‌سه‌ر لیژنه‌کاندا دابه‌ش ده‌کات به‌مه‌رجێک به‌پێی توانا و پسیپۆری ئەندام و خواسته‌که‌و پێویستی لیژنه‌کان ره‌چاو بکات و ئینجا پرسه‌که ده‌خړیته‌ به‌رده‌م په‌رله‌مان بۆ ره‌زومه‌ندی له‌سه‌ر دان و له‌حاله‌تی رازی نه‌بوونی په‌رله‌مان له‌سه‌ر لیژنه‌یه‌کی دیاریکراو په‌نا ده‌برێته‌ به‌ر هه‌لبژاردنی.

(۱۳) - له بره‌گی (۲) ی ماده‌ی (۳۹) ی په‌یره‌وی ناوخۆدا هاتوه: ناکریت ئەندامی زیاتر له دوو لیژنه‌ی به‌رده‌وام کۆبکریته‌وه، هه‌روه‌ها ناکریت ئەندامی ئەنجومه‌نی وه‌زیران و ئەندامی لیژنه‌ به‌رده‌وامه‌کانی په‌رله‌مان کۆبکریته‌وه.

خشتەى ژمارە (۱۴)

نامادە بوونى ئەندامان لە كۆپوونەوكانى لىژنەكانى پەرلەمان

خولى يەكەمى ۲۰۱۵

ژ	ناوى لىژنە	ژ. ئەندامانى لىژنە	ژ. مەنەرى كۆپوونەوكانى لىژنە	نامادە ئەمبوان بە مۆلەت و غىيەهە
۱	لىژنەى كاروبارى ياساىى.	۱۱	۴۲	
۲	لىژنەى دارايى و كاروبارى ئابووورى.	۱۰	۱۵	۴۷
۳	لىژنەى ناوخۆ و ئاسايش.	۱۱	۳	۱۰
۴	لىژنەى كشتوكال و ئاودېرى.	۱۰	۱۰	۱۹
۵	لىژنەى داكۆكى كردن لە مافەكانى ئافرەت.	۷	۲	۴
۶	لىژنەى پەرورەدە و فېرکردنى بالئا.	۱۱	۶	۱۲
۷	لىژنەى كاروبارى تەندروستى و ژىنگە.	۹	۹	۱۱
۸	لىژنەى كاروبارى كۆمەلئىهەتى و مندال و خىزان.	۱۰	۶	۹
۹	لىژنەى ئاودەئانكردنەو.	۷	۴	۴
۱۰	لىژنەى پەيوەندىيەكان و رۆشنىرى و راگەياندن.	۶	۷	۱۰
۱۱	لىژنەى ئەوقاف و كاروبارى ئايىنى.	۷	۵	۷
۱۲	لىژنەى كاروبارى پېشمەرگە وشەھيدان وقوربانىانى جىنۇسايد.	۱۱	۱۲	۴۲
۱۳	لىژنەى مافەكانى مرۆف.	۱۰	۳	۸
۱۴	لىژنەى پېشەسازى و وزە وسەرچاوه سروشتىەكان.	۱۱	۱۱	۳۰
۱۵	لىژنەى خزمەتگوزارىەكانى شارەوانى.	۱۰	۵	۱۴
۱۶	لىژنەى پاراستنى مافى بەكاربەر.	۶	۵	۹
۱۷	لىژنەى وەرزش و لاوان.	۷	-	-
۱۸	لىژنەى دەسپاكى (نەزاهەت).	۱۰	۶	۱۰
۱۹	لىژنەى كاروبارى كۆمەلئى مەدەنى.	۹	۶	۱۲
۲۰	لىژنەى ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەوى ھەرېم.	۹	۷	۱۱
۲۱	لىژنەى كاروبارى پەرلەمان.	۹	۳	۱۱
۲۲	لىژنەى پەيوەندىيەكان و رەوئدى كوردى.	۱۰	۴	۱۴
	سەرچەم		۱۷۲	۲۹۶

تییینییه کان سه بارهت به خشته ی ژماره (۱۴):

- ۱- له ماوه ی شه ش مانگدا لیژنه کانی په رله مان (۱۷۲) کۆبوونه وه یان کردووه، له کۆی ئه و کۆبوونه وانهدا (۲۹۶) جار ئه ندامان ئاماده نه بوون. ^(۱۴)
- ۲- لیژنه کان سستن له ئه نجامدانی کاره کانیا ن.
- ۳- کۆبوونه وه کانیا ن به پی پی پیو یست نیه، به به راورد له گه ل ئیشوکاری ها ولاتیان و ئه و گرفتانه ی هه ن و ئه و پرۆژانه ی رووبه پرویا ن کرا وه ته وه.
- ۴- ریژه ی ئاماده نه بوونی ئه ندامان له کۆبوونه وه کانی هه ندی لیژنه دا زۆر و به رچا وه، ئه مه ش کاریگه ری له سه ر کاری لیژنه که هه یه.
- ۵- لیژنه ی یاسایی ژماره ی ئاماده نه بوونی ئه ندامه کانی دیا ر نیه و ژماره که یما ن ده ستنه که وتوو ه.
- ۶- لیژنه ی وه رزش و لا وان له ما وه ی شه ش مانگدا هه یچ کۆبوونه وه یه کی ئه نجام نه دا وه.
- ۷- لیژنه ی کاروباری کۆمه لی مه ده نی کۆبوونه وه یه ک ئاماده بوونی وه رنه گرا وه.

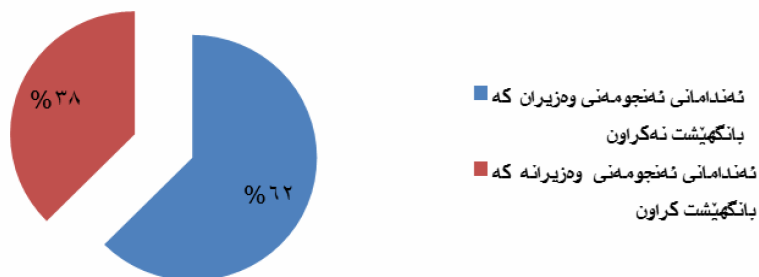
---

(۱۴) - سه رجه م ئه و دا تا و زانیاریا نه له پرۆتۆکۆلی دا نیشتنه کانی په رله مان وه رگیا ران که له کۆبوونه وه کانی په رله ماندا خویندرا ونه ته وه و به پی پی خشته ی ئاماده کرا وی سه رۆکایه تی په رله مان کۆبوونه وه کانی لیژنه کان ده ستنی شانکرا ون.

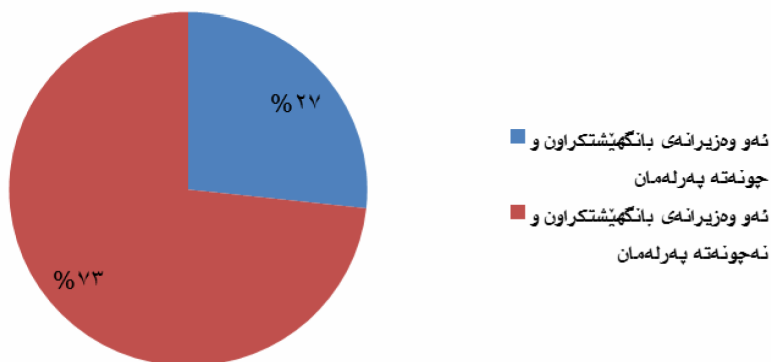
خشته‌ی ژماره (۱۵)
بانکیشت و میوانداری وزیران له لایین پهرله‌نامه‌وه

ژ	وزیر	میژوی داواکاری	میژوی نامه	لایینی داواکار	هوکاری بانگ کردن	نهو مادیهی پهری‌وو که پینی بانگراوه
۱	نهیومنی نهوت و گاز	۲۰۱۵/۲/۲۶	نامه نهیون	ژماره‌ی نه‌نامه‌مان		په پینی خالی (۲) له پرگه‌ی (دووم) مادده‌ی (۵۴) له پهری‌هوی ناوخوی پهرله‌مانی کوردستان ژماره (۱) سالی ۱۹۹۲ هه‌موارگراو
۲	وزیری سامانه سروسته‌یگان وزیری دارایی	۲۰۱۵/۳/۸	نامه نهیوو	سهرزگاییتی	په‌مه‌به‌ستی به‌شداریکردن له گنتوگۆی یاسا	په پینی خالی (۲) له پرگه‌ی (دووم) مادده‌ی (۵۴) له پهری‌هوی ناوخوی پهرله‌مانی کوردستان ژماره (۱) سالی ۱۹۹۲ هه‌موارگراو
۳	وزیر سهری شهه‌هیدان و نه‌نفلانگراوان	۲۰۱۵/۳/۸	نامه نهیوو	پهرله‌نامه‌ننار گۆزان نازاد	پرساندن	په پینی مادده‌ی (۱۹) له پهری‌هوی ناوخوی پهرله‌مانی کوردستان ژماره (۱) سالی ۱۹۹۲ هه‌موارگراو
۴	وزیری شاره‌وانی و گه‌شوتوگوزار	۲۰۱۵/۳/۸	نامه نهیوو	پهرله‌نامه‌ننار گۆزان نازاد	پرساندن	په پینی مادده‌ی (۱۹) له پهری‌هوی ناوخوی پهرله‌مانی کوردستان ژماره (۱) سالی ۱۹۹۲ هه‌موارگراو
۵	وزیری شاره‌وانی و گه‌شوتوگوزار	۲۰۱۵/۴/۸	نامه نهیوو	پهرله‌نامه‌ننار سسۆزان عوومەر	پرساندن	په پینی مادده‌ی (۱۹) له پهری‌هوی ناوخوی پهرله‌مانی کوردستان ژماره (۱) سالی ۱۹۹۲ هه‌موارگراو
۶	سهرزگی حکومنت وزیری شاره‌وانی و گه‌شوتوگوزار وزیری کشتوکال سهرزگی ده‌سته‌ی و به‌ره‌هینان	۲۰۱۵/۴/۲۷	۲۰۱۵/۵/۲۶ سهرزگی حکومنت نامه نهیوو و جیگری له بری خۆی نارد.	ژماره‌ی نه‌نامه‌مان		په پینی خالی (۲) له پرگه‌ی دووم له مادده‌ی (۵۴) له پهری‌هوی ناوخوی پهرله‌مانی کوردستان ژماره (۱) هه‌موارگراوی سالی ۱۹۹۲ پهرله‌مانی کوردستان - عیراق
۷	کۆمیسۆنی پالای سهره‌به‌خۆی هه‌ننارین و رابرسی	۲۰۱۵/۶/۲۴	۲۰۱۵/۶/۱۷	ژماره‌ی نه‌نامه‌مان	روتکر دینه‌وه له‌سهر ئیش و کارگانی کۆمیسۆن	له‌سهر داوای ژماره‌ی پالایی نه‌نامه‌مانی پهرله‌مان و به‌پینی مادده‌ی (۲) له پالایی سهره‌به‌خۆی هه‌ننارین‌نگان و رابرسی ژماره (۴) سالی ۲۰۱۴.
۸	وزیر سهری شهه‌هیدان و نه‌نفلانگراوان	۲۰۱۵/۶/۲۲	نامه نهیوو	سهرزگاییتی	په‌مه‌به‌ستی به‌شداریکردن له گنتوگۆی یاسا	په پینی پرگه‌ی (۱) مادده‌ی (۵۲) له پهری‌هوی ناوخوی پهرله‌مانی کوردستان ژماره (۱) سالی ۱۹۹۲ هه‌موارگراو
۹	وزیری نه‌نروسنی	۲۰۱۵/۶/۲۹-۱۸		ژماره‌ی نه‌نامه‌مان	په‌مه‌به‌ستی به‌شداریکردن له گنتوگۆی یاسا	په پینی پرگه‌ی (۱) مادده‌ی (۵۲) له پهری‌هوی ناوخوی پهرله‌مانی کوردستان ژماره (۱) سالی ۱۹۹۲ هه‌موارگراو

ریزه‌ی نه‌ندامانی نه‌نجومه‌نی وزیران که له‌لایه‌ن په‌رله‌مانه‌وه
بانگه‌یشت کراون

بانگه‌یشتی وزیره‌کان و ناماده‌بوونیان له په‌رله‌مان

تییینییه‌کان سه‌بارەت به خشته‌ی ژماره (۱۵) :

۱- له‌لایه‌ن په‌رله‌مانه‌وه (۷) وه‌زیر له‌لایه‌ن په‌رله‌مانتاران‌ه‌وه به‌پێی خالی (۲) له‌ بره‌گی (دووهم)ی مادده‌ی (۵۴) له‌ په‌یره‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان، داواکراون بچنه‌ په‌رله‌مان، له‌وانه (جیگری سه‌رۆکی حکومه‌ت و وه‌زیری شاره‌وانی و وه‌زیری کشتوکال) و وه‌زیره‌کانی (سامانه‌ سروشتیه‌کان) و (دارایی) و (شه‌هیدان) و (ته‌ندروستی).

۲- له‌لایه‌ن ئەندامانه‌وه داوای ئاماده‌ بوونی (ئه‌نجومه‌نی نه‌وت و گازی هه‌ریم) کراوه‌ که پیکهاتوه‌ له‌ (سه‌رۆکی ئەنجومه‌نی وه‌زیران، جیگری سه‌رۆکی ئەنجومه‌نی وه‌زیران، وه‌زیری دارایی، وه‌زیری سامانه‌ سروشتیه‌کان، وه‌زیری پلاندانان)، به‌پێی خالی (۲) له‌ بره‌گی (دووهم)ی مادده‌ی (۵۴) له‌ په‌یره‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان، به‌لام ئاماده‌ نه‌بوون.

۳- دوو وه‌زیر به‌مه‌به‌ستی لێپێچینه‌وه (استجواب) به‌پێی مادده‌ی (۶۹) له‌ په‌یره‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان بانگه‌یشتی په‌رله‌مان کراون، به‌لام هه‌یجان ئاماده‌ نه‌بوون و به‌ده‌م داواکه‌وه‌ نه‌چوون، ئەوانیش هه‌ردوو وه‌زیری (شاره‌وانی) و (شه‌هیدان)ن، که له‌سه‌ر داوای په‌رله‌مانتاران (گۆران ئازاد) و (سۆران عومه‌ر) بانگه‌یشت کرابوون به‌مه‌به‌ستی لێپێچینه‌وه.

۴- له‌و ده‌ستانه‌ش که په‌یوه‌ستن به‌ په‌رله‌مانه‌وه (ده‌سته‌ی وه‌به‌ره‌یێان) به‌پێی خالی (۲) له‌ بره‌گی (دووهم)ی مادده‌ی (۵۴) له‌ په‌یره‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان، و (کۆمسیۆنی هه‌لبژاردن) به‌پێی ماده‌ی (۳) له‌ یاسای کۆمسیۆنی بالای سه‌ربه‌خۆی هه‌لبژاردنه‌کان و راپرسی ژماره (۴)ی سالی ۲۰۱۴، له‌سه‌ر داوای ژماره‌ی یاسایی ئەندامان، له‌ هۆلی په‌رله‌مان ئاماده‌ بوون.

۵- واته‌ له‌ کۆی شه‌ش مانگدا په‌رله‌مانی کوردستان له‌ کۆی (۲۴) ئەندامی ئەنجومه‌نی وه‌زیران داوای ئاماده‌بوونی له‌ (۱۵) وه‌زیر کردووه‌ له‌ هۆلی په‌رله‌مان ئاماده‌ بن، به‌لام ته‌نها (۴) دانه‌یان ئاماده‌ بوون و (۱۱) له‌وانه‌ی بانگ کراون نه‌چوونه‌ته‌ په‌رله‌مانه‌وه.

خشته‌ی ژماره (۱۶)

ناماده بوونی ئەندامان له کۆبوونه‌وکانی خوێی به‌هاری سالی ۲۰۱۵ ی پەرله‌مان

ژ	ژماره‌و میژووی کۆبوونه‌وه	ناماده نه‌بووان (غیاب)	مۆله‌ت	بایکۆت	سه‌رحه‌م (غیاب، مۆله‌ت، بایکۆت)	به‌شداربووانی کۆبوونه‌وه
۱	دانیشتنی ژماره (۱) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۱/۲۷	له‌م دانیشتنه‌دا غیاب وهرنه‌گیراوه				
۲	دانیشتنی ژماره (۲) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۲/۵	له‌م دانیشتنه‌دا غیاب وهرنه‌گیراوه				
۳	دانیشتنی ژماره (۱) ده‌ستپێک رۆژی ۲۰۱۵/۳/۳	۲	۳	-	۵	۱۰۶
۴	دانیشتنی ژماره (۲) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۳/۹	له‌م دانیشتنه‌دا غیاب وهرنه‌گیراوه				
۵	دانیشتنی ژماره (۳) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۳/۱۰	له‌م دانیشتنه‌دا غیاب وهرنه‌گیراوه				
۶	دانیشتنی ژماره (۴) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۳/۲۵	له‌م دانیشتنه‌دا غیاب وهرنه‌گیراوه				
۷	دانیشتنی ژماره (۵) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۳/۳۱	۱	۹	-	۱۰	۱۰۱
۸	دانیشتنی ژماره (۶) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۱	-	۲۶	-	۳۶	۸۵
۹	دانیشتنی ژماره (۷) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۷	-	۲۰	-	۲۰	۹۱
۱۰	دانیشتنی ژماره (۸) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۱۳/یه‌که‌م	-	۸	-	۸	۱۰۲
۱۱	دانیشتنی ژماره (۸) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۱۳/دووه‌م	۵	۸	-	۱۳	۹۸
۱۲	دانیشتنی ژماره (۹) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۲۱/یه‌که‌م	۱	۱۴	-	۱۵	۹۶
۱۳	دانیشتنی ژماره (۹) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۲۱/دووه‌م	۲	۱۷	-	۱۹	۹۲
۱۴	دانیشتنی ژماره (۱۰) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۲۹	۱	۱۱	-	۱۲	۹۹
۱۵	دانیشتنی ژماره (۱۱) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۵/۲۰/یه‌که‌م	-	۱۲	۲۸	۵۰	۶۱
۱۶	دانیشتنی ژماره (۱۱) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۵/۲۰/دووه‌م	۱۲	۱۷	-	۲۹	۸۲
۱۷	دانیشتنی ژماره (۱۲) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۵/۲۶/یه‌که‌م	۲	۹	-	۱۱	۱۰۰
۱۸	دانیشتنی ژماره (۱۲) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۵/۲۶/دووه‌م	۳	۱۲	-	۱۵	۹۶
۱۹	دانیشتنی ژماره (۱۳) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲/یه‌که‌م	۳	۱۸	۳	۲۱	۸۷
۲۰	دانیشتنی ژماره (۱۳) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲/دووه‌م	۳	۲۰	۳	۲۳	۸۵
۲۱	دانیشتنی ژماره (۱۴) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۹	۱	۱۹	-	۲۰	۹۱
۲۲	دانیشتنی ژماره (۱۵) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۱۶	-	۱۵	۱۷	۳۲	۷۹
۲۳	دانیشتنی ژماره (۱۶) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۱۷	۳	۱۶	-	۱۹	۹۲
۲۴	دانیشتنی ژماره (۱۷) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲۳	-	۴	۵۰	۵۴	۵۷
۲۵	دانیشتنی ژماره (۱۸) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲۹/یه‌که‌م	۵	۸	-	۱۳	۹۸
۲۶	دانیشتنی ژماره (۱۸) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲۹/دووه‌م	۱۱	۹	-	۲۰	۹۰
۲۷	دانیشتنی ژماره (۱۹) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۳۰	له‌م دانیشتنه‌دا غیاب وهرنه‌گیراوه				
۲۸	دانیشتنی ژماره (۲) ئاسایی رۆژی ۲۰۱۵/۸/۱۹	-	-	۵۸	۵۸	۵۲
	کۆی گشتی	۵۵	۲۷۵	۱۶۹	۴۹۲	

تیبینیەکان سه بارهت به خشتهی ژماره (۱۶):

- ۱- له م خوله دا (۱۹) کۆبوونه وهی ئاسایی و (۳) کۆبوونه وهی ئاسایی ئه نجام دراوه، واته به گشتی (۲۲) کۆبوونه وه له م خوله دا کراوه.
- ۲- کۆبوونه وه ئاساییه کان (۵) یان دوو دانیشتن بوونه، واته به یانی و ئیواره.
- ۳- له گۆی ئه و کۆبوونه وانه دا (۶) کۆبوونه وه ناوی ئاماده بووان وهر نه گیراوه.
- ۴- واته له (۲۲) دانیشتندا تیکرا (۳۳۰) جار ئه ندامان به شداری کۆبوونه وه یان نه کردووه، جا به هۆی (غیاب) هوه بووبیت یا مۆلهت بووبن. ئه مهش ده کاته ریژهی ئاماده نه بوونی تیکرای ئه ندامانی په رله مان (۱۳/۵).
- ۵- له (۶) دانیشتنی جیاوازی شدا (۱۶۹) ئه ندام بایکۆتی کۆبوونه وه کانیا ن کردووه.

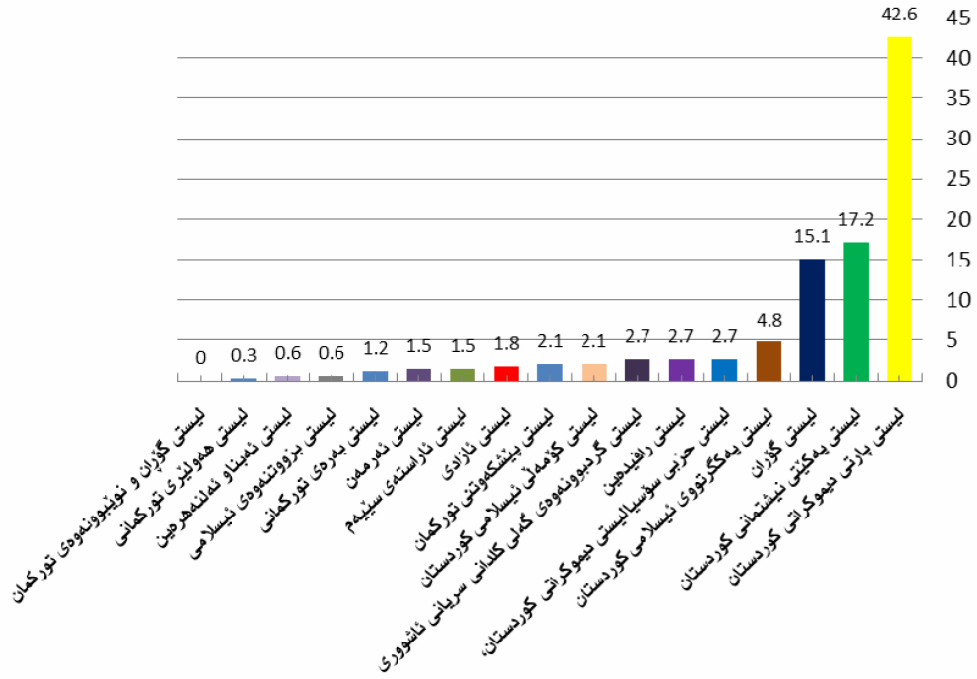
خشتەى ژمارە (١٧)

نامادە بوونی ئەندامان لە کۆبوونەوهکانی پەرلەمان بە پێی فراکسیۆنەکان

خولی بەهارەى ساى ٢٠١٥ ی پەرلەمان

ز	ناوی فراکسیۆن	ژ. ئەندامانى فراکسیۆن	نامادە نەبون	مۆلەت	سەرچەم بەشدار نەبووانى کۆبوونەوهکە	رێژەى % ی له تیکرای نامادەنەبوون
١	لیستی پارتي ديموکراتى کوردستان	٢٨	٢١	١٢٠	١٤١	%٤٢,٦
٢	لیستی گۆران	٢٤	٩	٤١	٥٠	%١٥,١
٣	لیستی يهکێتی نیشتمانی کوردستان	١٨	١٥	٤٢	٥٧	%١٧,٢
٤	لیستی يهگرتووی ئیسلامی کوردستان	١٠	٢	١٤	١٦	%٤,٨
٥	لیستی کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان	٦	-	٧	٧	%٢,١
٦	لیستی بزوتنەوهی ئیسلامی	١	١	١	٢	%٠,٦
٧	لیستی حزبی سۆسیالیستی ديموکراتی کوردستان،	١	٢	٧	٩	%٢,٧
٨	لیستی نازادی	١	٢	٤	٦	%١,٨
٩	لیستی ئاراستەى سێیەم	١	١	٤	٥	%١,٥
١٠	لیستی رافیدەین	٢	-	٩	٩	%٢,٧
١١	لیستی گردبوونەوهی گەلی کلدانى سریانى ئاشوورى	٢	-	٩	٩	%٢,٧
١٢	لیستی پێشکەوتنى تورکمان	٢	١	٦	٧	%٢,١
١٣	لیستی هەولێرى تورکمانى	١	-	١	١	%٠,٣
١٤	لیستی گۆران و نوێبوونەوهی تورکمان	١	-	-	-	-
١٥	لیستی بەرهى تورکمانى	١	-	٤	٤	%١,٢
١٦	لیستی ئەبناو ئەلنەهرەين	١	-	٢	٢	%٠,٦
١٧	لیستی ئەرمەن	١	١	٤	٥	%١,٥
	سەرچەم	١١١	٥٥	٢٧٥	٣٣٠	%١٠٠

رێژەی نامادە نەبوونی ئەندامان لە کۆبوونەوەکانی پەرلەمان بە پێی فراسیۆنەکان

تییینییهکان سه‌بارهت به خشته‌ی ژماره (۱۷):

به‌پیی ئەم خشته‌یه‌ی سه‌روه ریژهی ئاماده‌نه‌بوونی ئەندامانی په‌رله‌مان (به‌غیاب و مۆله‌ته‌وه) ریزبه‌ندی فراکسیۆنه‌کان به‌م جۆره ده‌بی‌ت له زۆریی ژماره‌ی ئاماده‌نه‌بوونی ئەندامه‌کانیان:

- ۱- پارتی دیموکراتی کوردستان.
- ۲- یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان.
- ۳- گۆپان.
- ۴- یه‌گگرتووی ئیسلامی کوردستان.
- ۵- گرده‌بوونه‌وه‌ی کلدانی سریان‌ی ئاشووری.
- ۶- رافیده‌ین.
- ۷- حزبی سۆسیالیستی دیموکراتی کوردستان.
- ۸- پیشکه‌وتنی تورکمان.
- ۹- کۆمه‌لی ئیسلامی کوردستان.
- ۱۰- ئازادی.
- ۱۱- ئەرمه‌ن.
- ۱۲- ئاراسته‌ی سییه‌م.
- ۱۳- به‌ره‌ی تورکمانی.
- ۱۴- ئەبنا و ئەلنه‌هره‌ین.
- ۱۵- بزوتنه‌وه‌ی ئیسلامی.
- ۱۶- هه‌ولپیری تورکمانی.
- ۱۷- گۆپان و نوییوونه‌وه‌ی تورکمان، تاکه لیستی‌که که له‌هه‌موو کۆبوونه‌وه‌کاندا ئاماده بووه و غیاب و مۆله‌تی نیه.

خشته‌ی ژماره (۱۸)

ژماره‌ی کاتژمیره‌کانی کۆبوونه‌وه‌کانی په‌رله‌مان خولی به‌هاره‌ی ۲۰۱۵

ژماره‌و میژووی کۆبوونه‌وه	سه‌عاته‌کان	ژ
دانیشتنی ژماره (۱) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۱/۲۷	۰:۲۰	۱
دانیشتنی ژماره (۲) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۲/۵	۸:۴۵	۲
دانیشتنی ژماره (۱) ی ده‌ستپێک رۆژی ۲۰۱۵/۳/۳	۲:۲۵	۳
دانیشتنی ژماره (۲) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۳/۹	۴:۰۰	۴
دانیشتنی ژماره (۳) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۳/۱۰	۳:۰۵	۵
دانیشتنی ژماره (۴) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۳/۲۵	۰:۵۵	۶
دانیشتنی ژماره (۵) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۳/۲۱	۲:۴۰	۷
دانیشتنی ژماره (۶) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۱	۴:۰۰	۸
دانیشتنی ژماره (۷) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۷	۲:۰۵	۹
دانیشتنی ژماره (۸) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۱۳/یه‌که‌م	۷:۴۰	۱۰
دانیشتنی ژماره (۸) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۱۳/دووهم	۲:۱۵	۱۱
دانیشتنی ژماره (۹) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۲۱/یه‌که‌م	۲:۴۰	۱۲
دانیشتنی ژماره (۹) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۲۱/دووهم	۲:۱۵	۱۳
دانیشتنی ژماره (۱۰) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۴/۲۹	۲:۰۵	۱۴
دانیشتنی ژماره (۱۱) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۵/۲۰/یه‌که‌م	۲:۳۵	۱۵
دانیشتنی ژماره (۱۱) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۵/۲۰/دووهم	۲:۴۰	۱۶
دانیشتنی ژماره (۱۲) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۵/۲۶/یه‌که‌م	۳:۱۵	۱۷
دانیشتنی ژماره (۱۲) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۵/۲۶/دووهم	۲:۲۰	۱۸
دانیشتنی ژماره (۱۳) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲/یه‌که‌م	۲:۲۵	۱۹
دانیشتنی ژماره (۱۳) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲/دووهم	۲:۰۰	۲۰
دانیشتنی ژماره (۱۴) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۹	۱:۰۰	۲۱
دانیشتنی ژماره (۱۵) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۱۶	۱:۱۵	۲۲
دانیشتنی ژماره (۱۶) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۱۷	۲:۰۰	۲۳
دانیشتنی ژماره (۱۷) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲۳	۲:۱۵	۲۴
دانیشتنی ژماره (۱۸) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲۹/یه‌که‌م	۴:۰۰	۲۵
دانیشتنی ژماره (۱۸) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲۹/دووهم	۱:۱۰	۲۶
دانیشتنی ژماره (۱۹) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۲۰	۲:۳۵	۲۷
دانیشتنی ژماره (۲) ی ناسایی رۆژی ۲۰۱۵/۸/۱۹	۰:۰۵	۲۸
کۆی گشتی	۲۸:۴۵	

تیبینیەکان سەبارەت بە خشتەى ژمارە (۱۸):

۱- پەرلەمان لە ماوەى شەش مانگدا لە (۲۰۱۵/۳/۱ تا ۲۰۱۵/۸/۳۱) کە (۱۸۳) رۆژ دەکات، (۲۲) رۆژ کۆبوونەوهى ئەنجامداوه.

۲- لە (۱۹) دانىشتنى ئاسایى و (۳) کۆبوونەوهى نائاسایى پەرلەماندا لە ماوەى شەش مانگدا، (۷۸:۴۵) (هەفتاوهشت کاتژمێر و چل و پێنج خولەك) کۆبۆتەوه. کە ئەمەش بەبەراورد لەگەڵ کارى پەرلەمانى و گرفت و کێشهکانى هاوالتیان و قەیرانهکانى هەرێمدا رێژەیهكى کەمه.

۳- ئەمە یەكێك له كهم و كورپیهكانى پەرپهوى ناوخۆى پەرلەمانه كە دەستنىشانى نەکردووه كە پەرلەمان هەفتانه دەبێت چەند رۆژ کۆببێتەوه. بۆیه پێویسته دەستکاری بکریت.

خشتەى ژمارە (١٩)

ژمارەى ئەو برێگانەى بەرنامەى کار کە جیبە جیکراون خوێى بە ھارەى سالى ٢٠١٥ ى پەرلەمان

ژ	ژمارەو میژووێ کۆبوونەوه	ژمارەى برێگە	جیبە جیکراو	جیبە جینەکراو	رێژەى برێگەى جیبە جیکراو
١	دانیشتنى ژمارە (١)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/١/٢٧	١	١	-	٪١٠٠
٢	دانیشتنى ژمارە (٢)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٢/٥	٢	٢	-	٪١٠٠
٣	دانیشتنى ژمارە (١)ى دەستپێک رۆژى ٢٠١٥/٣/٣	٤	٣	١	٪٧٥
٤	دانیشتنى ژمارە (٢)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٣/٩	٢	-	٢	٪٠
٥	دانیشتنى ژمارە (٣)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٣/١٠	١	-	١	٪٠
٦	دانیشتنى ژمارە (٤)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٣/٢٥	٢	-	٢	٪٠
٧	دانیشتنى ژمارە (٥)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٣/٣١	٤	-	٤	٪٠
٨	دانیشتنى ژمارە (٦)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٤/١	٤	٤	-	٪١٠٠
٩	دانیشتنى ژمارە (٧)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٤/٧	٢	٢	-	٪١٠٠
١٠	دانیشتنى ژمارە (٨)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٤/١٣	٢	١	١	٪٥٠
١١	دانیشتنى ژمارە (٩)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٤/٢١	٣	٢	١	٪٦٦,٧
١٢	دانیشتنى ژمارە (١٠)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٤/٢٩	٣	-	٣	٪٠
١٣	دانیشتنى ژمارە (١١)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٥/٢٠	٣	-	٣	٪٠
١٤	دانیشتنى ژمارە (١٢)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٥/٢٦	٢	١	١	٪٥٠
١٥	دانیشتنى ژمارە (١٣)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٦/٢	١	١	-	٪١٠٠
١٦	دانیشتنى ژمارە (١٤)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٦/٩	٢	١	١	٪٥٠
١٧	دانیشتنى ژمارە (١٥)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٦/١٦	٣	٢	١	٪٦٦,٧
١٨	دانیشتنى ژمارە (١٦)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٦/١٧	١	١	-	٪١٠٠
١٩	دانیشتنى ژمارە (١٧)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٦/٢٣	٣	٢	١	٪٦٦,٧
٢٠	دانیشتنى ژمارە (١٨)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٦/٢٩	١	-	١	٪٠
٢١	دانیشتنى ژمارە (١٩)ى ئاسایى رۆژى ٢٠١٥/٦/٣٠	٥	٤	١	٪٨٠
	دانیشتنى ژمارە (٢)ى ئاساسایى رۆژى ٢٠١٥/٨/١٩		بەرنامەى کار (١)بێگە بوو، کۆبوونەوهکە لە بەر نەبوونی نىصاب ئەتجام نەدرا		
	کۆى گشتى	٥١	٢٧	٢٤	٪٥٢,٩

تییینییه کان سه بارهت به خشتهی ژماره (۱۹):

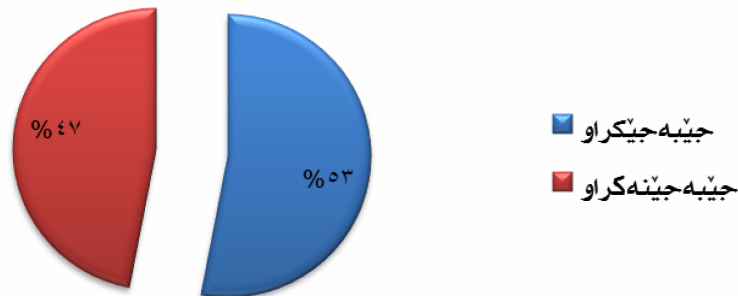
۱- په رله مان له کوی شه ش مانگی نه م خوله دا (۲۲) دانیشتنی نه نجامد او، له کوی دانیشتنه کاندا (۵۱) برگیه ی کاری له بهرنامه ی خویدا خستوته روو، له وانه (۲۷) برگیه ی جیبه جیکردووه له کاتی خویدا و (۲۴) برگیه یشی دواختووه و له کاتی خویدا جیبه جیبی نه کردوون.

واته: کوی برگیه ی بهرنامه ی کار = ۵۱ (٪۱۰۰)

کوی برگیه ی جیبه جیکراو = ۲۷ (٪۵۳)

کوی برگیه ی جیبه جینه کراو = ۲۴ (٪۴۷)

ریژه ی نه و برګانه ی بهرنامه ی کار که جیبه جیکراون

خشتەى ژمارە (۲۰)

پوختەى كارى پەرلەمان لە ماوەى شەش مانگدا

خولى بەهارەى سالى ۲۰۱۵ى پەرلەمان

ژمارە	ناونیشان	ژ
۲۲	ژمارەى دانىشتنەکانى پەرلەمان	۱
۵۱	ژمارەى بېرگەى کار	۲
۲۷	ژمارەى بېرگەى کار/جێبەجێکراو	۳
۲۴	ژمارەى بېرگەى کار/ جێبەجێ نەکراو	۴
۱۵۵	ژمارەى پرۆژە ياسا کە خوێندنەوێ پەکەمى بۆ کراو لەسەرەتای دەستبەکار بوونى پەرلەمانەو	۵
۹	ژمارەى ياسا پەسەند کراو	۶
۱	ژمارەى بېرپارى پەسەند کراو	۷
۸	ژمارەى راگەياندرای پەرلەمان	۸
۱۲	ژمارەى ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران کە لەلایەن ئەندامانەو داواکراون لە هۆلى پەرلەمان ئامادەين	۹
۵	ژمارەى ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران لەسەر داواى ئەندامان لە هۆلى پەرلەمان ئامادەبوون.	۱۰
۷	ژمارەى ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران کە لەلایەن ئەندامانەو داواکراوون بۆ هۆلى پەرلەمان بەلام ئامادە نەبوون	۱۱
-	ژمارەى ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران لەسەر داواى خۆيان لە هۆلى پەرلەمان ئامادەبوون.	۱۲
هیچ	ژمارەى لێپرسینەو (استجواب) ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران	۱۳
۱۷۲	ژمارەى کۆبوونەوێ لێژنەکان	۱۴
۱۰۸	ژمارەى راپۆرتى لێژنەکان لەسەر پرۆژە ياسا نوسراو	۱۵
۲۵۴	ژمارەى راپۆرتى لێژنەکان لەسەر پرۆژە ياسا کە نەنوسراو	۱۶
۴۴۳	ژمارەى پرسپارى ئەندامان کە ئاراستەى حکومەت کراو	۱۷
۳۱۱	ژمارەى پرسپارى ئەندامان کە وەلامدراوئەو	۱۸
۱۳۲	ژمارەى پرسپارى ئەندامان کە وەلام نەدراوئەو	۱۹
۳۳۰	ژمارەى ئامادە نەبووانى ئەندامان لە کۆبوونەوکان	۲۰

پەرلەمانی کوردستان وەك مەرجه عیەتی بالای سیاسی هەریم

پەرلەمانی کوردستان بەرزترین دەزگە یاسایی و شەری هەریمی کوردستانە و دەبوا یە لەکات و ساتی خۆیدا بپاری هەبیت و چەتری کۆکەرە وە هەموو دەنگ و رەنگە جیاوازه کان و سەکۆی یە کالاکردنە وە ی پرسە چارەنوسسازەکان بێت، هەرۆک لە بپاری ژمارە (١) ی سالی ٢٠٠٥ ی پەرلەمانی کوردستاندا هاتوو: (پەرلەمانی کوردستان-عیراق، تاکە مەرجه عی سیاسی و دەستوری یە بۆ بپاردان لەسەر پرسە چارەنوسسازەکانی گەلی کوردستانی عیراق.....)^(١٥) بۆ نمونە وەك: پرسە پێشمەرگە لە ناوچەکانی دەرە وە هەریم، کشانە وە مانە وە هەریم، قەیرانی سوتە مەنی، ریفراوندۆم، بارودۆخ و قەیرانی عیراق، کەرکوک و کێلگە نەوتییەکان، جولاندنی هیز، بەلام نە بپاریکی یە کالاکەرە وە هەبوو و نە حیسابیش بۆ ئەو بپارانە ی کراوە کە دەریکردوون.

پالپشت بەم بپارە دەگەینە ئەو ئەنجامە ی پەرلەمانی کوردستان نەیتوانیوە بەو ئەرکە یاسایی و سیاسی یە هەلبستیت و لاوازبوو .

یەكەم : پرۆژە دەستوری هەریم:

پالپشت بە ماددە (٢) لە یاسایی ژمارە (١٩) ی پەرلەمانی کوردستان هاتوو (پرۆژە ی دەستوری هەریم هەموار دەکریتە وە بە سازان لە و ماوە ی (دووسال) (٢٠١٣ - ٢٠١٥)، دواتر بەروونی لە پە یامی سەرۆکی هەریم لە (٢٧/٧/٢٠١٣) جەختکراوە تە وە لەسەر ئەم خالە . بەلام پەرلەمانی کوردستان بەگشتی و دەستە ی سەرۆکیەتی بەتایبەتی، لەم پرسە سەرکەوتوو نەبوون. پالپشت بەم خالانە:

١. لە ٢٥/٧/٢٠١٤ (جەختکراوە تە وە) فراکسیۆنی سەوز داوا ی کردوووە سەرۆکیەتی کار لەسەر ئەم پرسە بکات، دەستە ی سەرۆکیەتی بەلینیان دا لە مانگی ئابی (٢٠١٤) کاری لەسەر بکەن، بەلام نەکرا.

٢. لە ١١/٩/٢٠١٤ بەواژوی پەرلەمانتاران پرۆژە یەك بۆ دروستکردنی لیژنە یەك بۆ پیدچا و نە وە بە پرۆژە ی دەستور پێشکەش کرا، بەلام لەلایەن سەرۆکیەتی پەرلەمانە وە خۆیندەنە وە یەكەمی بۆ نەکرا.

٣. لە مانگی ١١/٢٠١٤ پرۆژە یاسایەك کە بە سازان نووسرا بوو لەلایەن (٦١) پەرلەمانتار واژوکرا بوو کە خودی دەستە ی سەرۆکیەتی پەرلەمان و (سەرۆکی فراکسیۆنەکان) واژوویان کردبوو بەلام دواتر بەهۆی پەشیمان بوونە وە هیزکی سیاسی لەسەر پرۆژەكە، ئەم پرۆژە یەش ئەنجامی تەواوی نەبوو .

(١٥) - مادە ی (١) لە بپاری ژمارە (١) ی سالی ٢٠٠٥ ی پەرلەمانی کوردستان.

٤. دواى بى ھىوا بوونى پەرلەمان، سەرۆكايەتى پەرلەمان لەسەر ئەم پرۆژەيە سەردانى ھەموو حيزبەکانى کرد، دواى رەزەماندى حيزبەکان ئىنجا لە (٢٠١٥/٥/١) راپۆرتى ليژنەي ياسايى واژوو کرا و پيشکەش کرا و پەسەندکرا، ئەمەش واىکرد ليژنەکە لە (٢٠١٥/٥/٢٠) يەكەم کۆبوونەوى بکات، سى مانگ کاتى ھەيىت واتە تا ٢٠١٥/٨/٢٠ کە دەکاتە رۆژى تەواو بوونى ويلايەتى سەرۆكى ھەرئيم، ئەمەش روونە کە نەيتوانى ئەم کيشەيە چارەسەر بکات.

٥. ئىستاش ليژنەکان کارەکانى تەواو نەکردوو، بەھۆى ريکنەکەوتنى لايەنەکان لەسەر سيستەمى سياسىيى، و ماوھى کارکردنى ليژنەکەش دريژنەکراوھتەوھ چونکە چاوەروانى ريکنەوتنى لايەنەکانە.

دووھم: ھەموارى ياسايى سەرۆكايەتى ھەرئيم:

وھک لەخالى يەكەم روونکرايەوھ کە دەرکەوت ھەموارى پرۆژەي دەستورى ھەرئيم فريايى چارەسەرى پرسی سەرۆكايەتى ھەرئيم ناکەويىت، بۆيە دەبوايە وھک چارەسەرى دووھم بۆ ئەم پرسە ئەم ياسايە ھەموار بکراوياوھ، بەلام پەرلەمان لەمەشدا سەرکەوتوو نەبووھ چونکە :

١. لە ٢٠١٥/٦/٢٣ خويندنەوى يەكەمى بۆ پرۆژە ياساكانى تايبەت بە ھەموارى ياسايى سەرۆكايەتى ھەرئيم کردووھ.

٢. دواى (٢٦) رۆژ راپۆرتى ليژنەي ياسايى نوسراوھ، ئەمە لەکاتىکدا دوواى خويندنەوى يەكەمى پرۆژەکە تەنھا يەك مانگ و (٢٦) رۆژ کات لەبەردەم پەرلەمان بووھ.

٣. لە ٢٠١٥/٨/١٩ دانيشتنى پەرلەمان ئەنجام دراوھ کە ئەمەش لەکاتىک بووھ بۆ بەيانى شەرعىيەتى ياسايى سەرۆكى ھەرئيم تەواو دەبوو، بۆيە روونە ياساش بەو رۆژە پەسەند ناکريت و واژو ناکريت، بۆيە پەرلەمان بەمەست يان بى مەبەست بەشداربووھ لە دروست کردنى ئەم شەرعىيەتە ناياساييەي سەرۆک. يەكئىك سەرۆکە بۆ ماوھى دوو مانگ جا يان بەريز سەرۆكى پەرلەمانە يان سەرۆكى ھەرئيمە ئىستا دەردەکەويىت کە بى دەنگى سەرۆكى پەرلەمان لەبەرامبەر مومارەسەي دەسەلاتەکەي سەرۆكى ھەرئيم مومارەسەي سەرۆكى ھەرئيم دەکات.

جگە لەوھى دەبوايە کاتىک پەرلەمان کۆبوونەوى بکرايە کە ئەگەر ريژەي ياساييش تەواو نەبوايە، داوى ماوھەيەكى تر کۆبوونەوى ترى ئەنجام داويايە.

٤. بەپيى ماددە (١٥) لەياساي ژمارە (١) ي سەرۆكايەتى ھەرئيم ھاتووھ (ئەگەر پلەو پايەي سەرۆكى ھەرئيم، لەبەر ھەر ھۆيەك، چۆل بوو، سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان-عيراق ئەركو فرمانەکانى

هه‌لده سوپینێ تا له ماوه‌ی (٦٠) رۆژدا - له رۆژی چۆلبوونی پله و پایه‌که‌وه - سه‌رۆکیکی نوێ هه‌لده‌بژێردی. (١٦)

به‌پێی ئەم مادده‌یه‌ ده‌بوايه له (٢٠/٨/٢٠١٥) سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مان موماره‌سه‌ی ده‌سه‌لاتی سه‌رۆکی هه‌ریمی بکرايه، چونکه سه‌رۆکی په‌رله‌مان به‌نوسراوی فه‌رمی رای ئەنجومه‌نی شو‌رای ره‌تکرده‌وه، (١٧) که باس له‌وه‌ده‌کات سه‌رۆکی هه‌ریم له‌ دوا‌ی ٨/٢٠ له‌ پۆسته‌که‌ی ده‌مینیته‌وه، به‌لام نه‌بینه‌را سه‌رۆکی په‌رله‌مان داوا‌ی ده‌سه‌لاته‌کانی سه‌رۆکی هه‌ریم بکات، یان به‌یاننامه‌یه‌که‌ ده‌ریکات به‌بیانوی بۆشایی یاسایی، له‌ کاتێکدا به‌پێی یاسای ژماره (١) ی سالی ٢٠٠٥ ئیستا بۆشایی یاسایی له‌هه‌ریمدا نیه. (١٨)

(١٦) - ماده‌ی (١٥) له‌ یاسای ژماره (١) ی سالی ٢٠٠٥ ی سه‌رۆکایه‌تی هه‌ریمی کوردستان.

(١٧) - راگه‌یه‌نراویک له‌ نووسینگه‌ی راگه‌یاندنی سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

له‌ چهند رۆژی رابردودا له‌لایه‌ن پارته‌ی دیموکراتی کوردستانه‌وه به‌ شیوه‌یه‌کی مه‌نه‌جی هێرشێکی ناره‌وا بۆ سه‌ر په‌رله‌مان کوردستان و خودی سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان ده‌ستی پێک‌رده‌وه، هه‌مو لایه‌کیش ده‌زانی ئەم هێرشانه‌ کاردانه‌وه‌یه‌کی نایاساییه‌ بۆ ئەو هه‌نگاوانه‌ی که له‌ ماوه‌ی رابردودا په‌رله‌مان کوردستان گرتویه‌ته‌به‌ر بۆ چاره‌سه‌رکردنی یاسایانه‌ کێشه‌ی سه‌رۆکی هه‌ریمی کوردستان که له‌ رۆژی ٢٠/٨/٢٠١٥ ده‌ست پێده‌کات، به‌ پێی بریاری ژماره (١) سالی ٢٠٠٥ په‌رله‌مان تاکه مه‌رجه‌ی یه‌کلکردنه‌وه‌ی کێشه‌کانی هه‌ریمی کوردستانه، بۆیه هه‌یج حزبی که به‌ پارته‌ی دیموکراتی کوردستانیشه‌وه بۆی نییه ده‌ست له‌ کاروباری په‌رله‌مان وه‌ربدات، په‌رله‌مانی کوردستان شه‌رعه‌تی له‌ گه‌لی کوردستانه‌وه وه‌رگرتوه هه‌یج حزبی ناتوانی قسه‌ له‌ سه‌ر شه‌رعی بونی په‌رله‌مان و بریاره‌کانی بکات. کۆبونه‌وه‌که‌ی ٢٣ حوزه‌یرانی هه‌یج کۆبونه‌وه‌یه‌کی شه‌رعی و یاسایی بوه و ٧ فراکسیۆنی سه‌رکه‌ی په‌رله‌مان کوردستان ئاماده‌یبون و خوێندنه‌وه بۆ ٤ پرۆژه یاساکراوه که ریکاره یاساییه‌کانی بریوه، ماوه‌ی چهند رۆژیکیشه سه‌رۆکی په‌رله‌مان ده‌رفه‌تی هه‌یلاوه‌ته‌وه بۆ سازانی فراکسیۆنه‌کانی په‌رله‌مان و لایه‌نه سیاسییه‌کان له‌ ده‌روه، به‌لام تا ئیستا لایه‌نه‌کان رێککه‌ه‌وتون له‌سه‌ر ئەو پرسه .

سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان به‌ پێی په‌یره‌وی ناوخۆی په‌رله‌مان کاروباره‌کانی په‌رله‌مانی به‌رپه‌رده‌وه هه‌یج حزب و لایه‌نێک بۆی نییه ده‌ست له‌ کاروباری وه‌ربدات، سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان شه‌رعه‌تی له‌ ده‌نگی هاوڵاتیانی هه‌ریمی کوردستان و په‌رله‌مانتاران هه‌وه‌رگرتوه. ئەوه‌ی له‌ چهند رۆژی داها‌تودا به‌ پێی یاسای ژماره (١) ٢٠٠٥ و یاسای ژماره (١٩) شه‌رعه‌تی کۆتایی پێ دیت سه‌رۆکی هه‌ریمی کوردستانه‌ نه‌که سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان.

نووسینگه‌ی راگه‌یاندنی سه‌رۆکی په‌رله‌مان ١٤-٨-٢٠١٥

(١٨) - ده‌قی راگه‌یاندراوی سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان له‌باره‌ی بریاره‌که‌ی ئەنجومه‌نی شو‌راوه:

ئەنجومه‌نی شو‌رای هه‌ریم له‌ به‌رواری ١٧/٨/٢٠١٥ راده‌برینیکیان به‌ ژماره ٣٠/٢٠١٥ ئەنجام داوه تاییه‌ت به‌ پرسه‌ ته‌واو بوونی ویلایه‌تی سه‌رۆکی هه‌ریم وه‌ تیایدا ها‌توو هه‌که‌ به‌کۆتایی ها‌تنی به‌رواری ١٩/٨/٢٠١٥ پۆستی سه‌رۆکی هه‌ریم به‌ چۆلی نامینیته‌وه به‌لکو به‌رده‌وام ده‌بی‌ت له‌ راپه‌راندنی ئەرکه‌کانی تا ئەنجامدانی هه‌لبژاردنی سه‌رۆکی هه‌ریم و ، ئاماره‌یان به‌وه‌ داوه که سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مانی کوردستان داوا‌ی ناو‌بژێوانی (تحکیم) یان کردوو له‌سه‌ر ئەم باب‌ه‌ته .

سه‌باره‌ت به‌و پرسه ئەم رونه‌کردنه‌وانه به‌ پێویست ده‌زانین :

۱. وەكو پەرلەمانى كوردستان كە تاكە مەرجەى خەلگى كوردستانە رايدەگەيەن، هېچ كاتىك داواى رادەربېنمان لە ئەنجومەنى شوراى ھەرىم نەكردووە سەبارەت بە پرسى سەرۆكايەتى ھەرىم و، نوسراوى ئاماژە پىدراو كە گوايە لە سەرۆكايەتى پەرلەمانەوە ئاراستەيان كراو بە ژمارە (۲۰) لە ۲۰۱۵/۸/۱۳ ، لە پەرلەمانى كوردستان و سەرۆكايەتییەكەى دەرنەچووە و گوزارشت لە پەرلەمانى كوردستان ناكات .

۲. بەپىي ماددەى (۱۷) برگەكانى (۸،۷،۶) لە پەرلەمانى ناوخواى پەرلەمانى كوردستان، تەنھا سەرۆكى پەرلەمان دەسەلتاى ئاراستەكردنى نوسراوى بۆ دەروەى پەرلەمان ھەيە سەرۆكى پەرلەمان تەنھا دەسەلتاى ئاراستەكردنى داواكارى و نوسراوى لىژنە و نوسینگەكانى پەرلەمانى بۆ لايەنى پەيوەندىدارى داو بە جىگرى سەرۆكى پەرلەمان نەك نوینەرايەتى ياساى پەرلەمان و راوەرگرتنى ياساى بە ناوى پەرلەمانەوە .

ھەروەھا بە پىي مادەى (۱۰) برگەى (يەكەم) لە ياساى ئەنجومەنى شوراى ھەرىم تەنھا سەرۆكى پەرلەمان مافى ئاراستەكردنى نوسراوى ھەيە بۆ ئەنجومەنى شورا و بە گوێرەى ئەمەش بە نوسراوى ژمارە (۱۸) لە ۲۰۱۵/۴/۲۲ ى ئەنجومەنى شورا كە بە روونى و بە پىي ياساى ئاماژەپىكراو داوايان لە پەرلەمانى كوردستان كردووە كە تەنھا سەرۆكى پەرلەمان دەسەلتاى داواكردنى راو و بۆچونى ھەيە لە ئەنجومەنى شورا .

۳. رۆژى ۲۰۱۵/۸/۱۷ كە رۆژى كۆبونەوەى ئەنجومەنەكە بوو سەبارەت بەم پرسە، بەر لە دەستپىكردنى كۆبونەوەكەيان و لە كاتى ئەتجامانىدا، سەرۆكايەتى پەرلەمان بە ھەردوو نوسراوى ژمارە (۱۵۸۶) لە ۲۰۱۵/۸/۱۷ و ۴/۳/۲۸ لە ۲۰۱۵/۸/۱۷ ، ئەنجومەنى شوراى ئاگاداركردۆتەو كە تەنھا سەرۆكى پەرلەمان دەتوانىت نوسراو ئاراستەى ئەنجومەنەكەيان بكات، ھەر نوسراوىكى تر گوزارشت لە راي پەرلەمانى كوردستان و سەرۆكايەتییەكەى ناكات. بەلام ئەنجومەنى شورا ھەر سور بوو لەسەر كارەكەى خۆى و ، ئەمەش گومانى جددى دەخاتە سەر بىلايەنى و نەزاهەتى ئەنجومەنەكە .

۴. بە پىي مادەى ھەشتەم لە ياساى ئەنجومەنى شورا (ئەنجومەن راوێژى ياساى پيشكەش دەكات لەو پرسانەى كە لە لايەنى بالآو بۆ پرسپىكردن دەخرىنە بەردەمى) ئەمە تاكە مادەيە پەيوەندى بە پەرلەمانەوە ھەيىت بەو سىفەتەى لايەنى بالآيە و مادەى (نۆيەم) پەيوەندى تەنھا بە وەزارەتەكان و لايەنى نەبەستراو بە وەزارەتەوە ھەيە .

۵. پالپشت بەو ھۆكارانەى ئاماژەمان پىدا، ئەو رايەى ئەنجومەنى شورا بۆ پەرلەمانى كوردستان باپەند(مەلزم)نەيە .

تیبینییهکان له سه ر کاری خولی به هاره ی په رله مان سالی ۲۰۱۵

پهك: له ماوه ی شه ش مانگ ته مهنی په رله ماندا كه (۱۹) دانیشتنی ئاسایی و (۳) ئاناسایی ئه نجام دراوه، په رله مانى له ئیشوکاره كانیدا وهك پیویست پابه ندى پهیره وى ناوخوی نه بووه و له گه ئی شویندا پییشلی کردووه. بۆ نمونه:

۱- په سه ندرکدن یاساو دهنگدان له سه رى به بیئوه وى نیصابی ئه ندامان ته واو بیئت.
۲- به پیی پهیره وى ناوخو^(۱۹) ده بیئت ژمیره ی کۆتایی (الحساب الختامی) سالی دارایی پییشتر بچیته په رله مان، بۆ زانینى چۆنیه تی سه رفکردنى بودجه و بواره کانی سه رفکردن هه تا په رله مان و خه لکی کوردستان ئاگیان ئی بیئت له بودجه كه ه ی خه لکی کوردستانه و له پینا و چه سپاندنى پره نسپه کانی شه فافیه ت له سه رفکردنى بودجه دا. به لام تاكو ئیستاشی له گه لدا بیئت ژمیره ی کۆتایی ساله کانی (۲۰۱۲) و (۲۰۱۳) و (۲۰۱۴) له لایه ن حکومه ته وه ره وانیه ی په رله مان نه کراوه و په رله مانیش لیی بیئده نگه .

۳- ئیجرائات نه کردن له ئاماده نه بوونی ئه ندامان له کۆبوونه وه کان. ئه ندام هیه ژماره ی ئاماده نه بوون و مۆله تی ئه وه نده زۆره كه له گه ل پهیره ویشدا و یکنایه ته وه به بیئوه وى هیچ ریوشوینکی له به رامبه ردا گپرایتته بهر.^(۲۰) ئه ندامی په رله مان هیه چه ندان دانیشتن ئاماده نه بووه كه پیچه وانیه ی پهیره وه به لام هیچ لییچینه وه یه کی له گه لدا نه کراوه.^(۲۱)

۴- یاسای ریكخستنی خۆپیشاندان كه له دانیشتنی ژماره (۱۵) ی رۆژی (۲۰۱۴/۷/۹) ی په رله مان په سه ند کراو بۆ سه رۆکایه تی هه ریم ناردرا، له (۲۰۱۴/۸/۱۸) سه رۆکی هه ریم ره تی کرده وه، به بیئوه وى هۆکار و ئه و ماده یه ده ستنیشان بکات كه نارازییه له سه رى، ئه بوايه سه رۆکایه تی په رله مان له کاتی خۆیدا ئه م یاسایه

(۱۹) - له بره گه ی دووه می ماده ی (۷۹) ی پهیره وى ناوخوی په رله ماندا هاتووه:

دووه م: پرۆژه یاساکانی بودجه ی گشتی و ژمیره ی کۆتایی هه ر سالیك هه ر به گه یشتنی ره وانیه ی لیژنه ی دارایی و کاروباری ئابوری ده کریت بۆ وردبینی و گفتوگۆکردن له سه رى.

(۲۰) - له بره گه ی (۳) ی ماده ی (۲۵) له پهیره وى ناوخۆدا هاتووه: سه رۆك بۆی هیه مۆله تیکى ئاسایی بداته ئه ندام ئه گه ر بارودۆخه که ی ئه مه ی خواست بۆ ماوه یه ك له (۱۵) رۆژ تپپه ر نه کات له ماوه ی هه ر خولیک له خوله گریدراوه کان.

هه روه ها ماده ی (۲۸) ی پهیره ودا هاتووه:

۱- هه ر یه ك له سه رۆك و چیگره که ی و سکریتیز و ئه ندامه کان موچه و ده رماله ی مانگانه وه رده گرن.

۲- له حاله تی ئاماده نه بوونی ئه ندام په رله مان له هه ر دانیشتنیک له دانیشتنه کانی په رله مان به بی پاساوکی ره وا ئه و بری (۲۰۰) دووسه دینار له و پاداشته ی له بره گه ی سه ره وه باسکراوه به رامبه ر هه ر دانیشتنیک لیی ده بریت به مه رجیک کۆی گشتی لیپر دراوه کان له پاداشتی مانگانه ی تپپه ر نه کات.

(۲۱) - له خالی (۳) ی بره گه ی (أ) ی ماده ی (۳۰) له پهیره وى ناوخۆدا هاتووه: ئه گه ر ئه ندام له سی دانیشتنی یه ك له دواى یه ك به بی پاساوی ره وا ئاماده نه بوو، ئه ندامیته ی له ده ست ده دات.

بخاتوه بهرنامه‌ی کاره‌وه، به‌لام زۆر دوا‌ی خست، یاساکه له (۲۰۱۴/۸/۲۴) دا گه‌راپه‌وه، به‌لام سه‌رۆکایه‌تی له دانیشتنی ژماره (۷) ی رۆژی (۲۰۱۴/۱۰/۲۲) خستیه به‌رنامه‌ی کاره‌وه و له‌و دانیشتنه‌ش گه‌توگۆی له‌سه‌ر نه‌کراو بۆ سه‌ره‌تای خولی گریډانی به‌هاره دواخرا، به‌لام له‌م خوله‌دا نه‌خراپه‌وه به‌رنامه‌ی کاره‌وه.

۵- پێشیلکردنی ماده‌ی (۱) ی په‌یره‌وی ناوخۆ سه‌باره‌ت به‌ پیناسه‌ی (فراکسیۆن)، به‌پێی په‌یره‌و و رێژه‌ی کورسی لایه‌نه‌کان ته‌نها (۴) فراکسیۆن هه‌یه، به‌لام سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مان به‌ (۱۷) فراکسیۆن ناوزه‌دیان ده‌کات. (۲۳)

دوو: خولی چواره‌می په‌رله‌مانی کوردستان تا کاتی ئاماده‌کردنی ئه‌م راپۆرته، که ته‌مه‌نی نزیکه‌ی سالیکی ده‌ مانگ ده‌بیت، ته‌نها (۱۸) یاسای په‌سه‌ند کردوه، سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که خویندنه‌وه‌ی یه‌که‌م بۆ (۱۵۵) پرۆژه یاسا کراوه.

سی: تا ئیستاشی له‌گه‌لدابیت په‌رله‌مان نه‌یتوانیوه به‌دواداچوون و لێپرسینه‌وه‌یه‌کی ئه‌وتۆ سه‌باره‌ت به‌ شینواری فرۆشتن و داها‌تی نه‌وت بکات و ورده‌کاریی گریبه‌سته‌کانی نه‌خراوه‌ته به‌رده‌ست. (۲۳)

چوار: به‌پێی رای‌شاره‌زایانی بواره‌که، بێسه‌روبه‌ریی و بێبه‌رنامه‌یی به‌ پێشکه‌شکردنی پرۆژه‌یاساکانه‌وه دیاره له‌لایه‌ن ئه‌ندامان و فراکسیۆنه‌کانه‌وه که زۆرینه‌ی پرۆژه‌یاساکان کچ و کالن، زیاتر مۆرکی مملانیی فراکسیۆنه‌کان و مزایه‌ده‌کردن به‌سه‌ر یه‌کتره‌وه‌یان پێوه دیاره.

پنج: له‌لایه‌ن چه‌ند ئه‌ندامیکی په‌رله‌مانه‌وه به‌فه‌رمی داوا‌ی لێپرسینه‌وه (استجواب) ی چه‌ند وه‌زیریک کراوه، به‌لام تا ئیستاش بۆ ئه‌م مه‌به‌سته هه‌یچ وه‌زیریک له‌ هۆلی په‌رله‌مان ئاماده نه‌بووه. ئه‌مه‌ش بۆ ئه‌وه ده‌گه‌رێته‌وه که حکومه‌ت گوێراپه‌لی یاساو بریاره‌کانی په‌رله‌مان و ئیراده‌ی ئه‌و ده‌زگا شه‌ریه‌ی بالایه‌ نیه. (۲۴)

(۲۲) - له‌ ماده‌ی (۱) له‌ په‌یره‌وی ناوخۆدا سه‌باره‌ت به‌ پیناسه‌ی (فراکسیۆن) هاتوه:

فراکسیۆن: کۆی گشتی ئه‌ندامانی په‌رله‌مانی سه‌ر به‌ یه‌کێک له‌و لیستانه‌ی هه‌لبژاردن که به‌ رێژه‌ی ۷٪ به‌ره‌و سه‌ره‌وه له‌ هه‌لبژاردنه‌ گشتیه‌کان سه‌رکه‌وتنی به‌ده‌سته‌یناوه.

(۲۳) - له‌ ماده‌ی (۴۲) له‌ په‌یره‌وی ناوخۆدا هاتوه: ۱- لێژنه‌ به‌رده‌وامه‌کان مافیان هه‌یه له‌ریگه‌ی جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مانه‌وه، داوا له‌ فه‌رمانگه‌ی فه‌رمی و رێکخراوه‌ جه‌ماوه‌ری و پێشه‌یه‌کان بکه‌ن که‌وا ئه‌و زانیاریانه‌ی پێویستیانه‌ بۆ باسکردنی ئه‌و باه‌تانه‌ی خراونه‌ته‌ روو، پێشکه‌شیان بکریت.

۲- ئه‌گه‌ر ئه‌و لایه‌نانه‌ی له‌برگه‌ی سه‌ره‌وه باسکراون خۆیان گرت له‌ پێدانی زانیاری داواکراو به‌ لێژنه‌ به‌رده‌وامه‌کان ئه‌و کاته له‌ ریگه‌ی سه‌رۆکی په‌رله‌مان سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی لی ئاگادار ده‌کریته‌وه‌و له‌ حاله‌تی وه‌لام نه‌دانه‌وه‌ی داواکارییه‌که له‌ماوه‌ی پازده‌ رۆژدا باه‌ته‌که ده‌خریته‌ به‌ر ده‌ستی په‌رله‌مان بۆ ئه‌وه‌ی تێوانینی بۆ بکات.

(۲۴) - له‌ ماده‌ی (۶۹) له‌ په‌یره‌وی ناوخۆدا هاتوه:

۱- هه‌ر ئه‌ندامیک و یستی ئه‌ندامیکی ده‌سه‌لاتی جێبه‌جێکردن بپرسینی ئه‌وا پرسیانه‌که به‌ شێوه‌یه‌کی نوسراو ئاراسته‌ ده‌کات.

شەش: تا ئىستا لىژنە پەيوەندارەكانى پەرلەمان وەك پىويست بە ئەدای كارى خۆيان لە چاودىرى حكومت هەلنەساون و بەدواداچوونى پىويستيان بۆ ئەو پىرۆژانە نەكردوووە كە بودجەيان بۆ دابىنكرايوو لە سالانى رابردوو و تا ئىستاش بەردەوامن، هەرچەندە پىويستە ديوانى چاودىرى دارايى بەدواداچوون بكات.

جەوت: پەرلەمانى كوردستان لە ماوەى شەش مانگدا تەنھا (۲۲) كۆبوونەووەى كړدوو. كە ئەمەش بەبەرورد لەگەل كارى پەرلەمانى ئەو هەموو گرفت و قەيرانەى لە هەرىمدا هەيه و ئەو ژمارە زۆرەى پىرۆژەياسايەى بەردەستيان كە خويندنەووەى يەكەمیان بۆ كړدوو، كەمە.

هەشت: لە كۆى ئەو (۲۲) كۆبوونەووەيدا (۵۱) بىرگە لە بەرنامەى كاردا هەبوو، لەوانە (۲۷) بىرگە لەكاتى خۆى جىبەجىكراوو (۲۴) بىرگەش دواخراو بۆ كاتى تر و لەكاتى خۆيدا جىبەجىنەكراون.

نۆ: لەو (۲۲) كۆبوونەووەيدا پەرلەمان ئەنجامى داو، بە تىكرا (۲۳۰) جار ئەندام لە كۆبوونەووەكاندا ئامادە نەبوون، (۵۵) ئەندام مۆلتیان وەرگرتوو و (۲۷۵) ئەندامەش بى مۆلت بەشداريان نەكردوو و نەچوونەتە كۆبوونەووەكانەو. هەروەها (۱۶۹) ئەنداميش بايكوتيانكردوو.

د: لە ماوەى تەمەنى پەرلەماندا لەم خولە ئەندامانى پەرلەمان (۴۴۳) پرسىاريان ئاراستەى حكومت كړدوو، لەوانە حكومت وەلامى (۳۱۱) پرسىارەى داووتەو، و تا ئىستاش (۱۳۲) پرسىار بى وەلامن و تا ئىستا لەلايەن حكومتەو وەلام نەدراونەتەو. ديارە وەلامى پرسىارەكان باوهر پىكراون لای ئەندامەكان، هەروەها بەدواداچوون بۆ پرسىارە بى وەلامەكانيش نەكراو. (۲۵)

يانزە: لە ماوەى ئەو خولەدا تەنھا (جىگرى سەرۆكى حكومت و وەزيرانى كشتوكال و شارەوانى) و سەرۆكى كۆمىسيۆنى هەلبژاردن، چوونەتە هۆلى پەرلەمانەو بەمەبەستى گفتوگۆو رونكردنەو، ئەمەو لەكاتىكدا جگە لە سەرۆك و جىگرى سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران (۱۹) وەزىرى بە وەزارەت و (۳) وەزىرى بى وەزارەت هەن لەم كابينەيدا. (۲۶)

دووآنزە: لە ماوەى ئەم شەش مانگدا لە كۆى (۲۴) ئەندامى ئەنجومەنى وەزيران بە سەرۆك و جىگر و وەزىرەكانەو، تەنھا (۱۱) وەزىر سەردانى لىژنەكانى پەرلەمانيان كړدوو. (۲۷)

۲- سەرۆكى پەرلەمان پرساندنەكە دەگەيەنیتە دەسەلاتى جىبەجىكردن پاش دانانى لە كارنامەى يەكەم دانىشتنى دواى پىراگەياندى و كاتى گفتوگۆكردنى پاش هەفتەيەك ديارى دەكات تەنھا ئەگەر پەرلەمان بەلەى بوو ئەندامى دەسەلاتى جىبەجىكردنىش رازى بوو.

(۲۵) - لەمادەى (۶۵) ى پەرەوى ناوخۆدا هاتوو: سەرۆك يا ئەندامى ئەنجومەنى وەزيران بۆى هەيه پرسىارى نوسراوى دەست بەجى لەدواى خويندنەووەى وەلامبەتەو، يا لەماوەى پازدە رۆژ لە رىكەوتى پىدانى پرسىارەكە بە نوسراو وەلام بەداتەو.

هەروەها لەمادەى (۶۷) يشدا هاتوو: ئەگەر حكومت لەماوەى ياساييدا وەلامى پرسىارى ئەندامەكەى نەدایەو، ئەم ئەندامە بۆى هەيه رەوانەى پرساندنى بكات و هەمان رىكارى گرتراو بەر لە پرساندنەكان دەگرتىتەبەر.

(۲۶) - ئەم وەزيرانە بەپىي خالى (۲) لە بىرگەى (دووهم) ى مادەى (۵۴) ى پەرەوى ناوخۆ وەك ميواندارى ئامادە بوون.

(۲۷) - لە بىرگەى (۳) ى مادەى (۴۱) لە پەرەوى ناوخۆدا هاتوو: هەر پازدە رۆژ جارێك سەرۆك وەزيران يان هەر وەزىرێك ئامادەبوونى بەباش دەزانریت يەكجار ئامادەى دانىشتنى پەرلەمان دەبیت.

سیانزه: له ماوهی تهمه‌نی په‌رله‌مان له خولی چواره‌مدا له‌لایه‌ن فراکسیونه‌کان و نه‌ندامانی په‌رله‌مانه‌وه (۲۲۱) پرۆزه یاساو بریاری هه‌مه‌جۆر پېشکەش به سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مان کراون، هه‌روه‌ها له‌لایه‌ن حکومه‌تیشه‌وه (۵) پرۆزه یاسا ناردراوه که کۆی گشتی ده‌کاته (۲۲۶) پرۆزه، له‌وانه تا ئیستا (۱۵۵) پرۆزه خویندنه‌وه‌ی یه‌که‌میان بۆ کراوه، (۷۱) پرۆزه‌ش تا ئیستا لای سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مانه‌وه ماون و نه‌خراونه‌ته به‌رنامه‌ی کاره‌وه.

چوارده: له کۆی ئه‌و پرۆژانه‌ی ئاراسته‌ی لیژنه‌کانی په‌رله‌مان کراون که به تیکرایی پرۆزه‌کان لای سه‌رجه‌م لیژنه‌کان، (۳۶۳) پرۆزه‌ن که پېویسته لیژنه‌کان راپۆرتیان له‌سه‌ر بنوسن، به‌لام ته‌نها (۱۰۹) راپۆرت له لایه‌ن کۆی لیژنه‌کانه‌وه نوسراون. واته (۲۵۴) راپۆرت هیشتا نه‌نوسراون. ئه‌مه‌ش پېچه‌وانه‌ی په‌یره‌وی ناوځویه.

پانزه: له ماوه‌ی ئه‌م شه‌ش مانگه‌دا لیژنه‌کان (۱۷۲) کۆبوونه‌وه‌یان نه‌نجامداوه. ئه‌گه‌ر به تیکرا دابه‌شی سه‌ر لیژنه‌کانی بکه‌ین، هه‌ر لیژنه‌یه‌ک (۸) کۆبوونه‌وه‌ی نه‌نجامداوه. واته به سی هه‌فته کۆبوونه‌وه‌یه‌ک نه‌نجامدراوه. له‌و کۆبوونه‌وانه‌شدا (۲۹۶) جار نه‌ندامان ئاماده نه‌بوون.

شانزه: له‌ماوه‌ی ئه‌و شه‌ش مانگه‌دا په‌رله‌مان (۹) یاسا و (۱) بریاری ده‌رکردوه.

هه‌فده: له کاتی گفتوگۆی پرۆزه یاساکاندا پېویسته و عورفیش وابوو که وه‌زیری په‌یوه‌ندی‌دار ئاماده بی‌ت، به‌لام به‌شیک له وه‌زیره‌کان ئاماده نابن، وه‌ک وه‌زیری شه‌هیدان و ئه‌نفالکراوان له کاتی گفتوگۆی یاسای تاقانه‌کانی جینۆساید، و وه‌زیرانی سامانه سروشتیه‌کان و دارایی له‌کاتی گفتوگۆی یاسای سندوقی کوردستان بۆ داها‌ته‌کانی نه‌وت و گاز ئاماده نه‌بوون.

هه‌ژده: وه‌ک تیپینی ده‌کریت رۆلی په‌رله‌مان له گۆرپه‌پانی سیاسی هه‌ریمی کوردستاندا وه‌ک پېویست له‌به‌رچاو ناگیریت و له رووداوه گرنگ و چاره‌نوسسازنه‌کاندا په‌رله‌مان په‌راویز ده‌خریت، هه‌رچه‌نده به‌پیتی بریاری ژماره (۱) ی سالی ۲۰۰۵ ده‌بی‌ت سه‌رکرده‌یه‌تی سیاسی کوردستان بۆ بریاره چاره‌نوسسازنه‌کانی بۆ په‌رله‌مان بگه‌ریته‌وه، به‌لام ئه‌وه نابینریت.

نۆزده: به‌پیتی یاسای ژماره (۴) ی سالی ۲۰۱۵ یاسای ئاماده‌کردنی پرۆزه‌ی ده‌ستوری هه‌ریمی کوردستان - عیراق بۆ راپرسی، ده‌بوا‌یه له ماوه‌ی سی مانگدا لیژنه‌که کاره‌کانی خۆی ته‌واو بکات، به‌لام کاته‌که‌ی ته‌واو بوو و کاره‌کانی ته‌واو نه‌کرد و لیژنه‌که‌و کاره‌کانی به‌ه‌لواسراوی ماونه‌ته‌وه به‌بیئنه‌وه‌ی له‌لایه‌ن په‌رله‌مانه‌وه هیچ بریاریکی لی‌بدریت.

بیست: بلاو نه‌کردنه‌وه‌ی ئه‌و بریارانه‌ی په‌رله‌مانی کوردستان ده‌ری کردوون له (وه‌قائعی کوردستان) و مالپه‌ری فه‌رمیی په‌رله‌ماندا.

ئە نجام

- ۱- لەم خولەى پەرلەماندا ھەلسووکەوتى سەرۆکایەتى پەرلەمان لەگەل میدیاکاران و کەنالەکان و ریکخراوەکانى کۆمەلى مەدەنیدا کراوەترەو زانیاری باشتر بە رۆژنامەنوسان دەدات و لەوەش باشتر بەردەوام دانیشتنەکان راستەوخۆ پەخش دەکرین.
- ۲- لیژنەکانى پەرلەمان ھەك پێویست کارى خۆیان ئە نجام نەداوە لە نوسینی راپۆرت لەسەر پرۆژە یاساکان، ئەمەش ھۆکارىكى ئەو یە کە پەرلەمان ھەك پێویست نەیتوانیوە کۆبوونەو ە بکات، چونکە پرۆژە یاسای ئامادە کراو بە راپۆرتەو ەى لە بەردەست نەبوو ە تا بیخاتە بەرنامەى کارەو ە.
- ۳- لیژنەکانى پەرلەمان ھەك پێویست چاودێرى ئەو ەزارەت و دەستەو فەرمانگانەیان نەکردوو ە کە پەيوەندیدارن پێیانەو ەو کارى چاودێرىکردن لاوازە لایان.
- ۴- ژمارەى کۆبوونەو ەکانى پەرلەمان کەمەو لە ئاست ئەو ەممو قەیران و گرتەدا نەبوو ە کە رووبەرووی ھەریم بۆتەو ەو لە ئاست خۆیندەو ەى یە کەمى ئەو ژمارە زۆرەى پرۆژە یاسایەش نەبوو ە کە خۆى بۆى کردوو ە.
- ۵- نادیدەگرتن و پشتگوێ خستنى رۆلى پەرلەمان لە لایەن حزبە سیاسىەکانەو ە، کە حیساب بۆ بریار و را و راسپاردەکانى نەکراو ە بە تايبەت لە مەسەلەى پرسى سەرۆکایەتى ھەریمدا.
- ۶- پەرلەمان لە ئاست لێپچینەو ە لە دەسەلاتى جیبەجیکردن لاواز بوو ە و لەو ماو ە یەدا نەیتوانیوە سەرۆکى ئەنجومەنى ەزیران و جیگرەکەى یا ھیچ ەزیریک بانگەپشتى پەرلەمان بکات بۆ لێپچینەو ە.
- ۷- ئەندامانى پەرلەمان بەگشتى ھەك پێویست بە ئەرکى سەرشانیان ھەلنەساون، ھەر لە بەشداری کۆبوونەو ە گشتیەکانى پەرلەمان و کۆبوونەو ەکانى لیژنەکان و راپۆرت نوسینی سەر پرۆژە یاساکانەو ە تا دەگات بە ئەرکى چاودێرىکردنى دەسەلاتى جیبەجیکردن. خستەى ھەریەك لەو بابەتانەش کە لەم راپۆرتەدا ھە یە گەواھى ئەو ە دەدەن.
- ۸- سوربوونى سەرۆکایەتى پەرلەمان لەسەر ئەو ەى کە تەنھا پەرلەمان تاکە مەرجهى بالای شەرعى یاسایى و سیاسى دانیشتونى ھەریمی کوردستانە. بەلام ریکریەکانى بەردەمى وایانکرد ئەم ئامانجە نەپیکیت.
- ۹- جیبەجیکردنى یاسا و بریار و راسپاردەکانى پەرلەمان لە لایەن دەسەلاتى جیبەجى کردنەو ە.
- ۱۰- ھەولى ناوێراندنى پەرلەمان و پەرلەمانتاران لە لایەن دەزگا راگەیانندنەکان بە گشتى و دەزگاکانى لایەنىكى سیاسى بە تايبەتى.
- ۱۱- ھەرەشەو چا و سورکردنەو ە لە ھەندیک لە ئەندامانى پەرلەمان لە لایەن چەند لایەن و کەسانیکەو ە، بۆئەو ەى پەرلەمانتاران ساردیبەنەو ە لەسەر بەجیگە یاندنى ئەرکەکانیان.

پیشنیار و راسپاردەکان:

- ۱- کلیلی چاره سەر بۆ ئەکتیف بوونی پەرلەمانی کوردستان، ھەمواری پەیرەوی ناوڤۆی پەرلەمانە.
- ۲- تێپەراندنی دۆخی ھەلبژاردن و کارکردن بە دەستە جەمعی، ھەموو فراکسیۆنەکان بەشدارن لە حکومەت و کەسیش ناتوانی بەتەنھا کار بکات و پێویستیان بە یەکتەری ھەیە.
- ۳- فراکسیۆنەکان لەخۆبوردووانە تر کار بکەن و بەرژەو ھەندییە حزبیەکانیان بخەنە لاوە و لەئاست ئەرکەکانی ئەم قۆناغە دابن، کە قەیرانگە لێک بەرۆکی ھەریمی گرتووە.
- ۴- سەرۆکیەتی پەرلەمان پابەند بێت بە پەیرەوی ناوڤۆی پەرلەمانەو ھو جێبەجێی بکات، چ لە ئەدای ئیشکردنی خۆی، یا بەسەر لیژنەکان و ئەندامان و لە پەیوھندی لەگەڵ دەسەلاتی جێبەجێکردنیشدا.
- ۵- پەرلەمان خول بۆ فراکسیۆنەکان و ئەندامان بکاتو ھەم بەستە شارەزابوونی زیاتر لە پیشکەشکردنی پرۆژە یاساو بریارەکان.
- ۶- پەرلەمان زیاتر چاودێری ئیش و کارەکانی حکومەت بکات.
- ۷- لیژنەکانی پەرلەمان بە ئەرکی خۆیان ھەلسن لە نوسینەو ھەی راپۆرت لەسەر پرۆژە یاساکان لە کاتی دیاریکراوی خۆیدا و کۆبوونەو ھەی زیاتر بکەن.
- ۸- سەرۆکیەتی پەرلەمان بەشی راگەیاندن و بەتایبەت (سایتی پەرلەمان) ئەکتیف تر بکات و یاساو بریارەکانی پەرلەمانی لەسەر دابەزینیت.
- ۹- پێویستە لەکاتی گفتوگۆی پرۆژە یاساکاندا و ھەزیرە پەیوھەندیدارەکان ئامادە بن.
- ۱۰- حزبەکانی کوردستان کە نوینەریان لە پەرلەمان ھەیە، پشتگیری لە پەرلەمان بکەن و ھە دامەزراو ھەکی نیشتمانی لە پێناو دارشتنی یاسای مۆدرین و چاودێری دەسەلاتی جێبەجێکردن، نەک نادیدە ھە بگرن.

بەرپز سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان
بابەت / ياسا راکيشانى مايە لە رىگاي قەرزکردن لە ھەرئىمى كوردستان

پاش سلاو و ريزمان...

ھەرۆك بيشتر نوسراوى ژمارە (۲۸۸) لە (۲۰۱۵/۶/۷) مان ئاراستەى بەرپزتان کردبوو، سەبارەت بە پرۆسەى پەسەندکردنى پرۆزە (ياسا راکيشانى مايە لە رىگاي قەرزکردن لە ھەرئىمى كوردستان) لەدانیشتنى ئاسایى ژمارە (۱۳)ى رۆزى (۲۰۱۵/۶/۲) لە پەرلەمانى كوردستاندا كە تيبينى خۆمان سەبارەت شىوازى پەسەندکردنەكە خستبوو ھەروەكە يەكئىك لە روكنەكانى پەسەند کردنى ياساى تیدا نەبوو و ئەويش نەبوونى نىصابى تەواوى ئەندامان بوو لەكاتى دەنگدانەكاندا.

بۇ بەرچا و روى زياتر ئەم ياداشتەتان پيشكەش دەكەين.

رۆزى ۲۰۱۵/۶/۲ پەرلەمانى كوردستان گەتوگۆى پرۆزە ياساى (راكيشانى مايە لە رىگاي قەرزکردن لە ھەرئىمى كوردستان)ى کرد و پەسەندى کرد، لە دانىشتنەكەدا بە شىوازىكى ناياسايى تيبەرپزتا، چونكە ژمارەى ياسايى ئەندامان لە دانىشتنەكەدا نامادە نەبوون و يەكئىك لە روكنە ياسايەكانى پەسەندکردنى ياساى تیدا نە.

ھەر بۆيە داواكارين لە بەرپزتان ئەم پرۆزە ياسايە كە بەرپزتان کردۆتەو ھەروەكە بۇ بەرپز سەرۋكى ھەرئىم بەمەبەستى ئىمزاکردن بىكيشنەو. چونكە ئەم ھەنگاوە لە خزمەتى بەرژەوھەندى گشتى و بەجىگەياندىنى ياسادايە، ئەگەر خودى پەرلەمان ياسا پيشيل بكات ئەوكاتە كى دەمىنى بۇ چاوديرکردنى ياساكان و ريكخستنى كۆمەلگە؟

ئەگەر بەرپزتان ئەم ھەنگاوە نەنن، ئەوا ئىمە بەئەركى سەرشانى خۆمانى دەزانين كە ھەنگاوى ياسايى بگريئەبەر بۇ راگرتنى ئەم ياسايە.

لەگەل ريزدا ....

ھاويچ // وئەى ئەندامان لە ھولى پەرلەمان لە كاتى دەنگداندا.

د. سەرۆەر عبدالرحمان عومەر

سەرۋكى ئىنىستوتى پەي بۇ پەرۋەردە و گەشە پىدان

بەريز سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان

بابەت / ياساى پاكىشانى مایە ئە رىگای قەرزكردن ئە هەريمى كوردستان

پاش سلاو و رىزمان ...

هەروەك پيشتر نوسراوى ژمارە (۲۸۸) ئە (۲۰۱۵/۶/۷) مان ئاراستەى بەريزتان كوردبوو، سەبارەت بە پروسەى پەسەندكردنى پروزە (ياساى پاكىشانى مایە ئە رىگای قەرزكردن ئە هەريمى كوردستان) لەدانىشتنى ئاساىي ژمارە (۱۳)ى رۆژى (۲۰۱۵/۶/۲) ئە پەرلەمانى كوردستاندا كە تىبىنى خۆمان سەبارەت شىوازى پەسەندكردنەكە خستبوو هەروەك بە يەكەك ئە روكنەكانى پەسەند كوردنى ياساى تىدا نەبوو و ئەویش نەبوونى نىصابى تەواوى ئەندامان بوو ئەكاتى دەنگدانەكاندا.

بۆ بەرچاوى روونى زياتر ئەم ياداشتەتان پيشكەش دەكەين.

رەوشى بەريوه چوونى كۆيونەوهكە و دەنگدان ئەسەر مادەكان :

ژ	ناوى مادەكە	ژ. نامادەبووان	ئەگەل	دژ	دەنگى ئەداوہ	كاتى دەنگدان
۱-	گفتوگۆ لەسەر ياساكە بکړیت يان نا	۷۷	۵۲	۲۵	نیه	2:00
۲-	دەنگدان بۆ راپۆرتەکان كە بېن بە بڼەما	۶۲	۴۶	نیه	۱۶	2:07
۳-	دەنگدان بۆ ناوئيشان	۵۵	۴۵	نیه	۱۰	2:22
۴-	مادەى ۱	۵۸	۴۱	۲	۱۵	2:23
۵-	مادەى ۲	۵۷	۴۰	۳	۱۴	1:00
۶-	مادەى ۳	۶۳	۴۷	۲	۱۴	0:15
۷-	مادەى ۴	۶۵	۴۵	۱	۱۹	0:16
۸-	مادەى ۵	۶۵	۴۵	۱	۱۹	0:34
۹-	مادەى ۶	۵۹	۳۴	نیه	۲۵	0:52
۱۰-	مادەى ۷	۵۶	۴۰	۲	۱۴	1:11
۱۱-	مادەى ۸	۵۷	۴۱	۱	۱۵	1:55
۱۲-	مادەى ۹	۵۶	۳۴	۹	۱۱	1:59
۱۳-	مادەى ۱۰	۵۳	۳۵	نیه	۱۸	2:01
۱۴-	مادەى ۱۱	۵۴	۳۵	نیه	۱۹	2:02
۱۵-	مادەى ۱۲	۵۵	۳۴	نیه	۲۱	2:03
۱۶-	مادەى ۱۳	۵۴	۳۸	نیه	۱۶	2:04
۱۷-	هۆكاری دەرچواندن	۵۳	۳۶		۱۷	2:07
۱۸-	سەرچەم ياساكە	۵۴	۳۹	۶	۹	2:08

تېيىنىپەكان:

بەپپى مادەى چوار لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستاندا هاتووە كە:
كۆبوونەوى پەرلەمان بە ئامادەبوونى ژۆرىەى ئەندامانى نەبى ياساى نابی، پەرلەمان بە ئامادە
بوونى ژۆرىەى ئەندامانى بپارەكانى دەدا، جگە لەو حالەتانەى كە بەپپى ياسا پپوئىستى بە
ژۆرىەى تايبەتى (الغلبە الخاصه) هەيە، ئەگەر دەنگەكانىش وەك يەك بوون بەو لایەدا دەلەنگى كە
دەنگى سەرۆكى لەگەلدایە.

بەلام ئەوەى لەم دانىشتنەدا تېيىنى دەكرت:

۱- لەكاتى دەنگدان لەسەر ماددەكانى (۱۰-۱۱-۱۲-۱۳) و هۆكارى دەرجواندى ياساكە و تىكپراى
ياساكەدا ژمارەى پپوئىستى ئەندامان ئامادە نەبوون. ئەمەش پپچەوانەى ياسايە. (هەرەك لە
خستەى سەرەوهدا ژمارەى ئامادەبووان و دەنگەكان و كاتى دەنگدانەكەش بەپپى كاترمپرى فیديو
تۆمارگراوە كە هاتووە).

۲- ئەم پپۆسەيەى بەپپۆەچوو پپشپىلى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستانە.

۳- لە مپژووئى بپست و چوار سالى تەمەنى پەرلەمانى كوردستانداو لە هەر سى خولى رابردوودا هپچ
ياسايەك بەو شپۆهە پەسەند نەكراووە سەربارى بوونى دەقى ياسايە پەپرەوى ناوخۆش، ئەمە
بوو بە نەرىت (عورف)ك و بەرپزىشتان دەزانن كە يەككە لە سەرچاوەكانى ياسادانان عورفە.
۴- لەسەرچەم خولەكاندا ئەگەر لەدانىشتنكدا كاتى دەنگدان ژمارەى پپوئىستى ئەندامان لە هۆل
ئامادە نەبووبن، ئەوا پپۆسەى دەنگدانەكە راگپراوە تا ئەوكاتەى ژمارەى ياسايە تەواو بوو،
ياخود دانىشتنەكە هەلگپراوە.

۵- بەپپز سەرۆكى پەرلەمان باشتر دەزانپت كە لە خولى چوارەميشدا بەهەمان شپۆە كار كراو،
تەنانەت لە هەمان دانىشتندا (واتە رۆژى پەسەند كردنى ياساى قەرز رۆژى ۲/۶/۲۰۱۵) لە كاتى
دەنگدان لەسەر ناونپشانى ياساكە دا بەپپز سەرۆكى پەرلەمان لە گومانە لەوەى كە ژمارەى
ياسايە ئەندامان ئامادە نەبن، داوا لە بەپپز سكرتپرى پەرلەمان دەكات كە ئەندامان بپژپرت،
دواى بژاردنپان دەردەكەوئ نصاب نپە لە هۆلەكەدا، هەرچەندە يەككە لە ئەندامان داوادمەكات
كە ئاسايە و نصاب تەنھا بۆ بەستنى كۆبوونەوہە، بەلام بەپپز سەرۆكى پەرلەمان رازى نابپت و
دەلپت نەخپر ئەو دەنگدانەو دەبپت ژمارەى ياسايە ئامادەبن، هەربپۆە كۆبوونەوہە رادەگرت
بۆ ماوہى پپنچ دەقىقە تا نصاب تەواو دەبپت و ئەو كاتە دەپخاتە دەنگەوہ. ئەمەش نپشانەى
ئەوہە كە بەپپز سەرۆكى پەرلەمان ژۆرباش ئاگادارى لایەنى ياسايە و نياسايە ئەو مەسەلەيە،
خۆ ئەگەر وانەبپت ئەى بۆچى دانىشتنەكەى راگرت !!؟؟

۶- تىپەپىنى ئەم ياساپە بەم شىۋازە و لە حالەتى نەبوونى ژمارەى ياساىى ئەنداماندا پىشېنەپەكى خراپ دروست دەكات و مەترسى ئەوہى ھەپە كە بابەتى تر و ياساى تىرىش لە داھاتوودا بەم شىۋازە پەسەند بىكرىت چونكە دەپىت بە دابىك.

۷- خۆ ئەگەر واپىت لە داھاتوودا تاكەپەك فراكسىۋنىش دەتوانىت بە ھەماھەنگى لەگەل سەرۋكايەتى ياسا تىپەپىننىت، بەتايبەت ئەوكاتانەى ئەگەر دەستەى سەرۋكايەتى ھەموويان لە دانىشتنەكە ئامادە نەبن!

۸- بۇ پىرس وراى زياتر و بەدواداچوون ئىمە پىرسىارمان لە كۆمەلىك لە ئەندامانى شارەزاي خولەكانى پىشوو و سەرۋكى خولەكانى پىشوو كر دوو ھەمان راىان ھەبوو.

لەبەر ئەم ھۆكارانە و بۇ پاراستى پىرۋزى پەرلەمان و ھەلسانى ئەم دەزگاگرنگە بە ئەداى خۆى بە شىۋەپەكى رىكوپىك، داواكارىن دووبارە، ئەم ياساپە بگىرنەو ھۆلى پەرلەمان و دەنگى لەسەر بدرىتەو.

بەپىچەوانەو ھە ئىمە ھەك رىكخراو ھەمان ناچارىن رىگەى ياساىى و شارستانىانەى تر بگىرنەبەر. ھىوامان سەرکەوتنتانە

لەگەل رىزدا

د. سەرۋەر عبدالرحمن عمر

ئەنستىتوتى پەى بۇ پەرۋەردەو گەشەپىدان

۲۰۱۵/۶/۱۴

PAY INSTITUTE
For Education & Development